

DPN 6400

Title : देवी माहात्म्य / DEVĪ MĀHĀTMYA

Run. No. 7091

Cat. No.

Micro. No.

Subject *māhātmya*

Religion : Hindu / Bauddha

Language : Skt. / New. / Nep. / Skt.- New. / Maith.- New. / New.- Nep. /

Size in cms. 24 X 13

Folios 39
missing 1-3
Chapt. / act /

Lines (in a page) 9

Compl. / Incompl.

Author / translator

Scribe / donor

Date: NS / SS / VS / KS

Ruler / place

Script : New. / Dev. / Bhuj. / Ran. /

Illus. :

Material : palmleaf / paper / thyasaphu / one side yellow

Condition : fine / damaged by worms, rats, water /

Beginning, colophon, post-colophon :

Fol. 7a : इति मार्कण्डेयपुराणे सावर्णीके मन्वन्ते देवीमाहात्म्ये मधुकैटभवध ॥१॥
,, 42a : इति श्री. दे० सुरथवेश्यचौर्वरुदानं ताम त्रयोदशोऽध्यायः ॥१३॥

25

20

15

10

5

0

CMS

5

10

15

20

25

30

35

40

अननोपि ॥ यथा रसमिमेन मुनिमनम ॥
अथ चानिमुन उवेदीरे रसमिमेन ॥ ३३ ॥

गुणोऽपि कथुषु ॥ तेषां कृते मोनिः श्वासो दौर्मनसश्च जायते ॥ २४ ॥ करो
मि किं यत्र मनस्तेषु प्रीतिषु निरुद्धम् ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ ततस्तौ सहितौ वि
प्रतन्मुनिं समुपस्थितौ ॥ २५ ॥ उपविष्टौ कथां काश्चिच्चक्रतुर्वैशंपायि वी
॥ राजोवाच ॥ भगवंस्त्वामहं प्रष्टुमिच्छामि कं वदस्व तत् ॥ ३१ ॥ दुःखाय
यन्मे मनसः स्वचिन्ताय न नां विना ॥ मे मत्वं गतराज्यस्य गन्तां गेखलिलेखयि ॥
३२ ॥ स्वजनेन च संत्यक्तलेखुलं हि तथाप्यति ॥ एवमेव तथा हे च द्वावप्यत्यन्त
दुःखिनौ ॥ ३४ ॥ दृष्टदोषोपविषये मम त्वाकृष्टमानसौ ॥ तत्केनैतन्महामा
गयन्महो ज्ञानिनोऽपि ॥ ३५ ॥ ममास्पृष्टं भवत्येषां विवेकाभ्यस्य मूढता
॥ अखिरुवाच ॥ ज्ञानमस्ति सप्ततन्मनोर्विषयगोचरे ॥ ३६ ॥ विषयश्च
समाधिर्नाम वैशेषोऽसौ स च पाद्विषयतमः ॥ कृत्वा तु तौ यथा न्यायं यथा हितं तं

॥ ३७ ॥ अथ विदुः ॥ ३८ ॥

२६/३

॥ ४ ॥ महाभागयातिचैवैयथकपृथक् ॥ दिवाऽध्याः प्राणि न केचिदात्रावभ्यासथाप
 ॥ ३७ ॥ केचिदिवातथा रात्रौ प्राणि न सुप्यदृश्यः ॥ ज्ञानिनो मुनुजाः सत्यं किं नु
 तेन हीके वलम् ॥ ३८ ॥ यतो हि ज्ञानिनः सर्वे पशुपक्षिमृगादयः ॥ ज्ञानैव तन्म
 नुष्प्राणां यः तेषां मृगपक्षिणाम् ॥ ३९ ॥ मनुष्याणां च यतः सन्तु स्य मन्पतयो भ
 योः ॥ ज्ञानेऽपि सति पश्येताम्यतः गावश्च श्वेषु ॥ ४० ॥ कर्णमोक्षादतस्मिन् मोहात्सी
 दमानानपि क्षुधा ॥ मानुषा मनुज्या घृताभिलाषाः सुतान् प्रति ॥ ४१ ॥ लोभा
 त्पुन्युपकराय नन्वेके किन्नपश्यन्ति ॥ तथापि मम तावन् मोहगते निपातिता ॥
 ४२ ॥ महामाया प्रभावे रासंसारस्थितिकारिणीः ॥ तत्रात्र विस्मयः कार्यो योग ॥ ४ ॥
 निद्रा जगत्पतेः ॥ ४३ ॥ महामाया हरे श्वैवातया स म्मोहते जगत् ॥ ज्ञानि

नामपि वेतौ सिदेवी भगवति हि सा ॥ ४४ ॥ बलादाकृष्य मोहाय महामाया प्रयच्छति
 ॥ तथा विस्तृजते विश्वं जगदेतच्चराचाम् ॥ ४५ ॥ सैषा प्रसन्ना वदन्तु नो भवति
 मुक्तये ॥ सा विद्या परमा मुक्तेर्हितु भूतासनातनि ॥ ४६ ॥ संसारबन्धहेतुश्च सेवस
 र्वेश्वरी ॥ राजोवाच ॥ भगवन् का हि सा देवी महामयि नित्याभवान् ॥ ४७ ॥ ब्रवी
 तिकथमुत्पन्ना सा कर्मस्यैव किं द्विज ॥ यत्स्वभावा च सा देवी यत्स्वरूपा यदुद्भवा
 ॥ ४८ ॥ तत्सर्वं श्रोतुमिच्छामि त्वतो ब्रह्मविदाम्बर ॥ अघोरुवाच ॥ नित्येव सा
 जगन्मूर्तिस्तया सर्वमिदं ततम् ॥ ४९ ॥ तथापि तन्मत्पतिर्विदुषा श्रूयताममम् ॥
 देवानां कार्यं सिद्धं यथैव भवति सा यदा ॥ ५० ॥ उत्पन्ने निते दालोके सानित्या
 षाभिधीयते ॥ योगनिद्रा यदा विष्णुर्जगत्पकारि विकृते ॥ ५१ ॥ आलस्ये शी

समभजत्कल्योतेभगवान्प्रभुः ॥ नदाद्यावसुरौघौघैर्विरव्यानीमधुकैटभौ ॥ ५२ ॥
 विष्णुकर्णमलोद्भूतोहनुस्त्रलागामुद्यतो ॥ सनाभिकमल्लेविष्णोऽस्थितोब्रह्मा
 प्रजापतिः ॥ ५३ ॥ इच्छुतावसुरौघौघौघैः प्रसुप्तचनार्द्धनम् ॥ तुष्टावयोगाने
 दुःखमिकाग्रहदयस्थितः ॥ ५४ ॥ विवोवनाथयिहरेहरीर्नेत्रकृतालयाम्
 विश्वेश्वरीं जगद्धात्रीं स्थितिं संहारकारिणीम् ॥ ५५ ॥ निर्द्रुभगवतीं विष्णो
 रनुलोतेजसः प्रभुः ॥ ब्रह्मवाच ॥ त्वं स्वाहा त्वं स्वधा त्वं हिवयङ्कारस्वरात्मिका ॥ ५६ ॥
 सुधात्वमक्षरे निषे त्रिधामात्रात्मिका स्थिता ॥ अर्द्धमात्रा स्थिता नित्याया रुच्यो यो वि
 शेषतः ॥ ५७ ॥ त्वमेव संव्यासावित्री त्वं देवि जननी परा ॥ त्वयैतद्धार्यते विश्वं ज्ञेयं ॥ ५८ ॥
 तत्सृज्यते जगत् ॥ ५९ ॥ त्वयैतन्पात्यते देवि त्वमत्स्यते च सर्वदा ॥ विसृष्टोऽसृष्टि

रूपात्वे स्थिति रूपावपातने ॥ ५५ ॥ तथा संहतिरूपाने जगतोऽस्य जगन्मये ॥ महा
 विद्यामहामाया महामेधामहास्मृतिः ॥ ५६ ॥ महामोहा च भवति महादेवी महामुरी
 प्रकृतिस्त्वेव सर्वस्पर्शावयविभाविनी ॥ ५७ ॥ कालरात्रिर्महारात्रिर्महारात्रि
 श्वदाहारा ॥ त्वं श्रीस्त्वमीश्वरी त्वं ह्रीस्त्वबुद्धिर्वोधलक्षणा ॥ ५८ ॥ लज्जापु
 ष्ठिस्तथानुष्ठीतं वंशं तिः क्षांतिरेव च ॥ खड्गिनी शूलिनी घोरारादिनी च किं रीति
 था ॥ ५९ ॥ शंखिनी चापिनी वाराणाभुशुंरी परी घायुधा ॥ सौम्या सौम्यतरा ज्ञेय
 सौम्येभ्यस्त्विति सुन्दरी ॥ ६० ॥ परा पराणां परमा त्वमेव परमेश्वरी ॥ यच्च किंचि
 त्कचिद्भूतसदसदाखिलान्तिके ॥ ६१ ॥ तत्सर्वं त्वया शक्तिः सा त्वं किं नु यमे
 तदा ॥ पर्याप्त्या जगत्सृष्ट्या जगन्पात्यतियोजगत् ॥ ६२ ॥ सोऽपि निर्द्रुवशनीतः

कल्पास्मिन्नुमिहेश्वरः ॥ विष्णुः शरीरग्रहणमहमीशान एव च ॥ ६० ॥ कारितास्ते
 यतोतत्त्वकः स्तोतुं शक्तिर्मा भवेत् ॥ सात्त्वमिथं प्रभावेः स्वरुदारे देवि संस्तुता
 ॥ ६१ ॥ ॥ ६८ ॥ मोहयै नो दुराधर्वा वसुरौ मधुकैटभौ ॥ प्रबोधं च न गत्वा मीनीयतां मु-
 च्युतो लघु ॥ ६९ ॥ बोधश्च क्रियतां स्पृहंतु मे तो महासुरौ ॥ अधीरुवाच ॥ एवं
 स्तुता तददिवीता मसीत वरेधता ॥ ७० ॥ विष्णो प्रबोधनार्थं यतिहं नुं मधुकैट-
 भौ ॥ नेत्रास्पनासिका बाहुह ॥ ये भ्यस्तथोरसः ॥ ७१ ॥ निर्गम्य दर्शने तस्थौ व-
 ह्यगो व्यक्तजन्मनः ॥ अतस्थौ च न गत्वा यस्तथा मुक्तो जनार्दनः ॥ एकारा-
 वे हि शयनात्ततः सदृशो वतौ ॥ मधुकैटभौ दुरात्मानावतिवीर्यपाकमौ ॥ ६२ ॥
 ७३ ॥ को धारकेशरागा वंतु बलागं जनिनोद्यमौ ॥ समुत्थाय तनत्ताभ्यां युयुधे

भगवा कृतिः ॥ ७४ ॥ पंचवर्षसहस्राणि बाहु प्रहरणे विभु ॥ तावत्पतिवलो न्मनो म-
 हा माया विमोहिनी ॥ ७५ ॥ उक्तवंतौ वरो स्मनो वियता मितिकेशवम् ॥ भगवानुवाच ॥
 भवेनामद्य मे तुष्टौ मम वद्भ्यां भावपि ॥ ७६ ॥ किमन्ये त्रवोरात्र एतावद्दृष्टं ममा-
 ॥ अषिरुवाच ॥ वैचिताभ्यामिति तदा सर्वमापि मयं जगत् ॥ ७७ ॥ विलोक्य ताभ्यां
 दितौ भगवान्कमलेशराः ॥ आवां जक्षीत यत्रोर्वसिलीलेन परिप्लुता ॥ ७८ ॥ अ-
 षिरुवाच ॥ नथेत्पुक्ता भगवता शरवचक्रगदाभृता ॥ कृत्वा चक्रेण वैधित्रे जघने
 शिरसीतयो ॥ ७९ ॥ एवमेवास्मत्पुत्रा ब्रह्मणा संस्तुता स्वयम् ॥ प्रभावमस्मादेव्यासु-
 भूयः शृणु वदामि ते ॥ ८० ॥ इति मार्कण्डेयपुराणे सावर्णीके मन्वन्तरे देवी माहात्म्ये
 मधुकैटभवध ॥ १ ॥ अस्मिन्मध्यमचरीत्रस्य विष्णुः अषिरुवाच कुरु नो महा लक्ष्मी

देवता हौवी जं वायुलत्वंम महालक्ष्मीप्रीत्यर्थपाठेविशेषयोग ॥ विष्णवेमुनयेन
 मः४ शिरसि ॥ उस्मि कुरुदसेनमोमुखे ॥ महालक्ष्मीदेवतायेनमोहृदये ॥ हौवी
 ॥७॥ जायनमोमुखे ॥ वायुलत्वायनमस्तनयो ॥ अक्षत्तकपराशुं गदेकुलिशंप्रभ
 नुः कुं डिकां दंडं शक्तिमसिंचवर्मजलजं घंटां सुरोभाजनम् ॥ भूलंपाशमुदर्शने
 चरधं नीहस्तैः प्रवालप्रभांसवै सौरीभमर्दिनीं हृदि महालक्ष्मीसरोजस्थिताम् ॥
 १ ॥ अक्षिवाच ॥ देवासुरममूद्युं पूरामदृशतंपुरा ॥ महिषेसुराणामधि
 पेदे वानोचपुरन्दरे ॥ २ ॥ तत्रासुरैर्महावीर्यैर्देवसैन्यपराजितम् ॥ जित्वाच
 सकलान्देवानि द्यौर्भूमहीयासुरः ॥ ३ ॥ ततः पराजिता देवाः पप्रयौ निम्नजापतिम् ॥ ७ ॥
 रक्तगतास्तत्रयवेशगरुडध्वजौ ॥ ४ ॥ यथावृत्तं तयोस्तद्वन्महिषासुरचेष्टितम् ॥
 त्रिदशाः कथयामासुर्देवाभिभवविस्तारम् ॥ ५ ॥ सूर्येन्द्राग्निलेहैर्नृनां यमस्पर्क

स्वर्गान्तिराकृताः सर्वे तेन देवगणाभुवि ॥ ॥

गास्पृच ॥ अपेष्ठां वाधिकां सः स्वयमेवाधितिष्ठति ॥ ६ ॥ विवरन्त्रियथाम
 न्यौ महिषेणादुरात्मना ॥ ७ ॥ एतद्वः कथितं सर्वममरारिविचेष्टितम् ॥ शरणं
 वप्रपन्नाः स्मादवत्तस्पविविन्पताम् ॥ ८ ॥ इत्थं निशम्य देवानां वचो श्रीमधुसूदनः
 चकाकोपं शम्भुश्च भुक्कुटीकुटिलाननो ॥ ९ ॥ ततो निकोपपूरां स्पृचक्रिणो व
 दनात्ततः ॥ निश्चक्राममहतेजो ब्रह्मराशं कास्पृच ॥ १० ॥ अपेष्ठां चैव देवा
 नां शक्रादीनां शरीरतः ॥ निर्गतं सुमहतेन सत्त्वे क्यं समगच्छन् ॥ ११ ॥ अतीव
 तेजसः कूटं ज्वलन्निवपर्वतम् ॥ ददृशुस्तेसुरास्तत्रज्वालायाप्रदिगंतारम् ॥
 १२ ॥ अनुलंघयन्ते तेजः सर्वदेवशरीरजम् ॥ एकस्थं तदभूत्तारीव्यामलोकं
 त्रयान्विषा ॥ १३ ॥ यदभूच्छम्भवे सज्जतेनाजायततमुत्तमम् ॥ याम्येन

चाभवकेशावाहवोविष्णुनेजसा ॥ १४ ॥ सौम्येनस्तनयोर्युग्ममध्यैरेणवा
 भवत् ॥ वारुणो न च नंदो हूनि तस्मै जसा भुवः ॥ १५ ॥ ब्रह्मस्ते जसा पादौ त
 दं गुल्फौ कर्तुं जसा ॥ वसूनां च करं गुल्फः कौवैरा च नासिका ॥ १६ ॥ तस्यास्त
 दं ताः संभूताः प्रजापत्येन ते जसा ॥ नयनत्रितयं यजेतथा पावकं ते जसा ॥
 १७ ॥ भुवो वसंधयोस्तेजः श्रवणावनिलस्पच ॥ अग्नेषां चैव देवानां संभ
 वस्ते जसा शिवा ॥ १८ ॥ नत समस्त देवानां ते जोरा शि समुद्रवाम् ॥ नां वि
 लोकमुदं चापुरमरामहिषादिताः ॥ १९ ॥ शूलं शूलादिनिष्कृष्य ददौ तस्य ॥ ८ ॥
 पिनाकधृक् ॥ चक्रं च दत्तवान् कृष्णः समुत्पाद्य स्वचक्रं त ॥ २० ॥ शंखं च

वरुणः शक्तिं ददौ तस्यैह नाशनः ॥ मातुनो दत्तवान् आपं वारुणा पूर्णो तथेष्टधी ॥ २१ ॥
 वज्रमिन्द्रः समुत्पाद्य कुलसादमराधिपः ॥ ददौ तस्य सहस्राक्षौ दंष्ट्रौ मरान् ताद्र
 जात् ॥ २२ ॥ काले दंष्ट्रयो मोहं दंष्ट्रांश्चां वुपतीर्ददौ ॥ व्रजापतिश्चाक्षमालो ददौ
 ब्रह्माकमंडलुम् ॥ २३ ॥ समस्तरोमरूपेषु निजरश्मीन दिवाकर ॥ कालश्च दत्तवा
 नूवर्जं तस्याश्चर्म च निर्मलम् ॥ २४ ॥ क्षीरोदश्चामलं हारमजो च तथा वीर ॥ वृषाम
 णां तथा दिवं कुडले कटकानि च ॥ २५ ॥ अर्धचंद्रं तथा शुभ्रं केयूरं सर्वनाहुषु ॥
 नूपुरौ विमलौ तद्वज्रं वैद्यकमनुममम् ॥ २६ ॥ अंगुलीयकान् तानि समस्तास्वंगुलीषु
 च ॥ विश्वकर्मा ददौ तस्यैषां चानि निर्मलम् ॥ २७ ॥ अस्त्राण्येकं रूपं पाणीनां तथा
 भेद्यं च दंशनम् ॥ अस्त्राण्येकं जामालो शिखरं सिचापं ताम् ॥ २८ ॥ अददजल

धिस्तस्यैपंकजं चातिशोभनम् ॥ हिमवान्वाहनेसीहंरत्नानिविविवानिच ॥ २५ ॥ दया
 वभूयसुरयापापपात्रं यनाधिपः ॥ शेषश्च सर्वनागेशो महामणीविभूषितम् ॥ २६ ॥
 नागहोददौतस्येव तेयः पुथिरीमिमाम् ॥ अथैरपि सुरैर्देवीभ्यः शौरायुधैस्तथा
 ॥ २७ ॥ संमानितानादौ चैः सादृशसमुद्भुतः ॥ तस्यानरेन घोराकृत्तमापूरि
 तनभः ॥ २८ ॥ अमायतातिमहताप्रतिशरामहानभूत् ॥ चुक्षुभुः सकलालोकाः स
 मुद्राश्च चकम्पिरे ॥ २९ ॥ चचालवसुधाचिलुसकलाश्चमहीधराः ॥ जयेति देवाश्च
 मुद्रातामूचुः सिंहवाहिनीम् ॥ ३० ॥ तुबुवुर्मुनयश्चैनां भक्तिनम्रात्ममूर्तयः ॥ ३१ ॥
 द्यातमस्तं संधुध्वं त्रैलोक्यममरायः ॥ ३२ ॥ सन्नद्धाखिलसैन्यास्तिसमुत्तमपु
 दायुधा ॥ आः किमेतदिति क्रोधादाभाष्यमहिषासुरः ॥ ३३ ॥ अभ्यधावत

तं शरदमशैरसुरैर्दृतः ॥ सददर्शनतो देवीव्याप्तलोकत्रयान्विषा ॥ ३४ ॥ पादा
 कान्त्यानतभुवं कैरीटो द्विखिताम्बराम् ॥ क्षोभिनाशेषपातालोधनुर्ज्वालिः स्व
 नेनताम् ॥ ३५ ॥ दिशोभुजसहस्रिणासमं नाद्याप्य संस्थिताम् ॥ ततः प्रवृत्ते
 युद्धं नयदेव्यासुराद्विषाम् ॥ ३६ ॥ शस्त्रास्त्रैर्विह्वलामुक्तेरादिपितृदिगं ताम् ॥ म
 हिषासुरसैनानां शिशुरारव्यो महासुरः ॥ ३७ ॥ युयुधेचामाश्वायैश्चतुरंगवला
 न्वितः ॥ रथानामयुतैः वद्विरुद्धग्राव्यो महासुरः ॥ ३८ ॥ अयुधतायुतानां च सह
 स्रिणामहाहनुः ॥ पंचाशद्विभूतियुतैरतिलोमान्नाहसुरः ॥ ३९ ॥ अयुतानां श
 नैः वद्विर्वीकलोयुयुधेरो ॥ गजवाजिसहस्रौघैरनैकैः पश्चिारितः ॥ ४० ॥
 वृत्तोरथानां कोट्याचयुद्धे तस्मिन्नयुद्धतः ॥ विजलाव्योयुतानां च पंचाशद्वि

रथायुनैः ॥ ४४ ॥ युयुधेसंयुगेन वरथानां परिवारितः ॥ अये च तत्रा युतशोरथना
 ॥ १० ॥ गहपैरुताः ॥ ४५ ॥ युयुधुः संयुगे देव्या सह नत्र महासुराः ॥ कोटिकोटसहस्रै
 सुरथानां दंतिनां तथा ॥ ४६ ॥ हयानां च वृत्तो युद्धे तत्रा भूमहिवा सुरः ॥ तोम
 रैर्भिर्दिपालैश्च शक्तिभिर्मुशैस्तथा ॥ ४७ ॥ युयुधुः संयुगे देव्या रवज्ञैः पर
 शुपादिशैः ॥ केचिच्च विक्षिप्तः शक्तिः केचित्पाशास्तथा परैः ॥ ४८ ॥ देवीस्वर्गप्र
 हारे स्तुते तां हनुं प्रवक्रमु ॥ सापि देवी न तस्मा निशस्त्राण्यस्त्राणि चोपा ॥
 ४९ ॥ लीलया वज्रविद्धेद निशस्त्रास्त्रवर्षिणी ॥ अनायस्तानना देवी स्तूयमा ॥ १० ॥
 नासुरर्षिभिः ॥ ५० ॥ मुमोचा सुरदेहे सुशस्त्राण्यस्त्राणि चेश्वरी ॥ सोपि कुद्रो

धुतसरो देव्या वाहकेसरी ॥ ५१ ॥ चर्चरासुरसिनेषु वनेष्विव हुताशनः ॥ निःस्त्रा
 सा मुमुक्षुषां श्रयुष्मानां रोगविका ॥ ५२ ॥ नखसद्यः सम्भूनां गणाः शतसहस्र
 शः ॥ युयुधुस्तपाशुभिर्भिर्दिपालासिपदिशैः ॥ ५३ ॥ नाशयन्तो सुराणां दे
 वीशक्त्यपहं हिता ॥ अवाद्यन्तपटहान् गणाः शंखास्तथा परैः ॥ ५४ ॥ मर्द
 नांश्च तथैवायेनास्मिन्मुद्रमहोत्सवे ॥ ततो देवी विश्रुत्वा नगदया शक्तिदृष्टि
 भिः ॥ ५५ ॥ रवज्ञादिभिश्च शतशो निजघान महासुरान् ॥ पानयामास चै
 वान्पाश्याण्यस्त्रविमोहितान् ॥ ५६ ॥ असुराभ्युविपाशेन बद्ध्वा चानकमेष्य
 त् ॥ केचिद्विधाकृतास्तीक्ष्णैः रवज्ञपातैस्तथा परैः ॥ ५७ ॥ विषोथितानि पातेन गद
 यांभुविशोते ॥ वेमुश्च केचिदुध्वां मुशलेन भृशं हन्ताः ॥ ५८ ॥ केचिन्निपतिताभू

॥ ११ ॥ मैभिन्नाः श्वलेनवक्षसि ॥ निरन्ताः शरीर्येण कृताः केचिदुरागिरे ॥ ५९ ॥
 सेनानुकारीणाः प्राणाः सुमुचुस्त्रिदशादिना ॥ केषांश्चिदाहवाश्चिन्नाश्चिन्ना
 शोवास्तथापि ॥ ६० ॥ शिरांसिपेनुर्येषामयेममेविदारिनाः ॥ विच्छिन्नं
 घातवपरेपेनुरुषाम्महासुराः ॥ ६१ ॥ एकवाकक्षिचरणाः केचिदेव्यादि
 धाकृताः ॥ द्विनेपिचामेशिरसिपतिताः पुनरुःपिता ॥ ६२ ॥ कवचायुयु
 धेदेव्यागृहीतपरमायुधाः ॥ ननुतुश्चापोनत्रयुद्धेनूयनयाश्रिताः ॥ ६३ ॥
 कवचाश्चिन्नाशिरसः खड्गस्तथापिपारातः ॥ तिष्ठतिष्ठेतिभाषन्तो देवीममे
 महासुराः ॥ ६४ ॥ पातितैरथनागाधैरसुरैश्च वसुधरा ॥ अगम्यासाभवन् ॥ ११ ॥
 त्रयत्राभूत्समहारणाः ॥ ६५ ॥ शीरोतो घामहानघः सद्यस्तत्रविमुत्सुबुः ॥

मज्जेचासुरसैः सप्तवारणासुरवाजिनाम् ॥ ६६ ॥ क्षणेन नमहासैः सप्तसुरा
 गातथाभिका ॥ निषेक्षयं यथावह्निमृगादाहमहाचयम् ॥ ६७ ॥ सचातिहो
 महानादमुन्मज्जुतकेसरः ॥ शरीरेभ्योमारीणामसुनिवविचिन्वति ॥ ६८ ॥
 देव्यागारौ श्वनैस्तत्रकृतं युद्धं तथासुरैः ॥ यथैषांनुयुद्धदेवाः पुष्पवृष्टिमुचोदि
 वि ॥ ६९ ॥ इतिमार्कण्डेयपुराणीसौवर्णिके मन्वन्तरे देवीमाहान्मोमहिषासुरसैः
 यवधः ॥ २ ॥ मधिरुवाच ॥ निरुम्पमानं तस्यैवमवलोक्य महासुरः ॥ सेनानी
 श्विदुरकोपाद्ययो योयुमथाभिकाम् ॥ १ ॥ सदेवीशरवर्षणाववर्षसमरेऽसुरः ॥
 यथामेहगिरिः शृङ्गं तोयवर्षणातोयद ॥ २ ॥ तस्यदित्वाततो देवीलीलयैव शरीरकान्तरं ॥
 जघाननुरागान् वारौर्यनारचैव वाजिनाम् ॥ ३ ॥ चिच्छेदचधनुः सघोषं जघानिसमुद्धि

तम् ॥ विद्याधर्चैवगात्रेषु द्विचयन्वानमाश्रुगै ॥ ४ ॥ सद्धिन्नधन्नाविरथोहता
 श्रोहन्सारथिः ॥ अभ्यधावततो देवीं वरुचर्मधरोसुरः ॥ ५ ॥ सिंहमाहन्त्य
 ॥ १२ ॥ खड्गेन तीक्ष्णधारैरामूर्धनि ॥ आजघान भुजे सव्ये देवीमपतिवैगवान् ॥
 ६ ॥ तस्याः खड्गे भुजं प्राप्य फालं नृप नन्दन ॥ ततो जग्राह शूलं सकोपादरुगात् ॥
 चनः ॥ ७ ॥ चिक्षेप चतुर्भुजं भद्रकाल्यो महासुरः ॥ जाज्वल्यमानेनेजोभीरपि
 विष्वमिवाम्बरात् ॥ ८ ॥ दृष्ट्वा तदा पतच्छूलं देवी शूलममुं चत ॥ तच्छूलं शनवा
 तेन गीतं स च महासुरः ॥ ९ ॥ हतेन स्मिन् महावीर्ये महिषस्य च मृपतौ ॥ आज
 गाम गङ्गां हृदं श्वा मरस्त्रिदशार्दनः ॥ १० ॥ सोऽपि शक्तिं मुमोवाथ देव्यास्तामम्बिका ॥ १२ ॥
 दुतम् ॥ हुङ्काराभिहतां भूमौ पतयामास निष्प्रभाम् ॥ ११ ॥ भग्नो शक्तिं निपति

तो दृष्ट्वा क्रोधममन्वितः ॥ चिक्षेप चामरः शूलं वारौ स दपि साक्षिनत् ॥ १२ ॥ ततः
 सिंहः समुत्पत्य गजकुम्भान्तरे स्थितः ॥ बाहुयुद्धेन युयुवेतेनोच्चैस्त्रिदशारिणा
 ॥ १३ ॥ युद्धमानो न तस्मै तु तस्मान्नागान्महीगतां ॥ युयुवानेति संख्यो प्रहारै
 निदारुणैः ॥ १४ ॥ ततो वेगात् वतुत्पत्य निपत्य च मृगारीणां ॥ कारप्रहारैराशिरश्वा
 मरस्यथ कृतम् ॥ १५ ॥ उदग्रश्चररो देवाशिलावृक्षादिभिर्हितः ॥ दत्तमुच्छित्तै
 र्धैव कालश्च निपानितः ॥ १६ ॥ देवी कुद्रागदापनैश्चर्यायामास चोद्धतम् ॥ वा
 ष्कलं भिद्रिपालेन वारौ स्ताम्रसथाश्वकम् ॥ १७ ॥ उग्रास्पमुग्रवीर्यश्च तथैव च
 महाहनुम् ॥ त्रिनेत्रा च त्रिशूलेन जघान पामेश्वरी ॥ १८ ॥ विजलस्पसिना काया
 त्पतयामास वैशिरः ॥ दुर्ध्रं दुर्मखश्चोभौ शरैर्निन्ययमक्षयम् ॥ १९ ॥ एवं स

॥१३॥ धीयमारोनुस्वसेनेमाहिसासुरः ॥ माहिये शास्वरूपेणासयामासतानगरा
 न ॥ २० ॥ कांश्चिनुराडप्रहारेणारवुरक्षेपैसथापरान ॥ लांगूलताडितोश्चाप्या
 र्द्धगाभ्यांचविदारीतान ॥ २१ ॥ वेगेनकांश्चिदपरान्नादेनभ्रमरोनच ॥ निःश्वा
 सपर्वनेनाभ्यातयामासभूतले ॥ २२ ॥ निपात्यप्रमथानीकमभ्यधावतसो
 सुरः ॥ सिंहहंतुंमहादेवाकोपश्चक्रेनतोम्बिका ॥ २३ ॥ स्तोपिकोपाग्रहणिय
 : खुरक्षुसमहीतलः ॥ शृङ्गाभ्यामर्पवतानुच्चोश्चिक्षेपचननादच ॥ २४ ॥ वेगध
 मराविक्षुसमहीतस्पवशीर्यत ॥ लाङ्गुलेनाहतश्चाधिः प्रावयामाससर्वतः ॥
 २५ ॥ धुतशृङ्गविभिन्नाश्चवराडसांडययुर्धनाः ॥ श्वासानिलास्ताः शनशो ॥१३॥
 निपेतुर्नभसोचलाः ॥ २६ ॥ इति कौथसमाध्यातेमापतन्महासुरम् ॥ द्यू

सावगिडकाकोपंतद्वधापतदाकरोत् ॥ २७ ॥ साक्षिभ्यातस्पवेपाशंतववधमहा
 सुरम् ॥ नत्याजमाहिषंरुयं सोपिवद्रोमहामुर्वे ॥ २८ ॥ ततः सिंहोभवत्सघोया
 वतस्पास्विकाशिरः ॥ द्विनंतितावन्पुरुषः ॥ खड्गपाणिदृश्यत ॥ २९ ॥ ततएवाभु
 पुरुषदेवीचिच्छेदसायकैः ॥ तंरवद्रुचर्मणासाद्रुततसोभून्महागजः ॥ ३० ॥ क
 रेणचमहासिंहंनश्चकर्षजगर्जच ॥ कर्षतस्तुकरन्देवीरवद्रैननिरुत्तत ॥ ३१ ॥
 ततोमहासुरोभूयोमाहिषम्वपुरास्थितः ॥ तथैवक्षोभयामासत्रैलोक्यसचा
 चरम् ॥ ३२ ॥ ततः कुड्मजगन्मानाचगिडकापानमुत्तमम् ॥ पपोपुनःपुनश्चै
 वजहासाहृणालोचना ॥ ३३ ॥ ततर्षचासुरः सोपिवलेवीर्यमदोद्धतः ॥ विषाणाभ्या
 ञ्चिक्षेपचगिडकां प्रतिभूधरान् ॥ ३४ ॥ सावताम्रहितोस्तेनचूणीयनीशरोत्करो

॥ रुवाचतेमदोद्वुतमुरवागाकुलाक्षाम् ॥ ३५ ॥ देवुवाच ॥ गनेगर्जक्षराम्मूढम्
 धुयावत्पिवाम्पहम् ॥ मयात्वपिहतेनैवगर्जिष्यन्ताभुदेवता ॥ ३६ ॥ ऋषि
 ॥ १६ ॥ रुवाच ॥ एवमुक्तासमुत्पत्तसाहूतंमहासुरम् ॥ पादेनाकम्पकराठेचश्रुतेनैव
 मनाडयत् ॥ ३७ ॥ नतःसोपिपदाकातस्तयानिजमुरवानतः ॥ अर्द्धविक्रान्तएवानि
 देव्यावीर्येणसंवृतः ॥ ३८ ॥ अर्द्धनेक्रान्तएवासौयुज्जमानोमहासुरः ॥ तथा
 महासिनादेव्याशिरश्चित्त्वानिपातितः ॥ ३९ ॥ ततोहाहाकृतंसर्वदैत्यसैन्यना
 शतत् ॥ प्रहर्षचपांजमुःसकलादेवतागणाः ॥ ४० ॥ तुष्टुबुलांसुरादेवासहदि
 येर्महर्षिभिः ॥ जगुर्गन्धर्वपतयोनश्चतुश्चाप्सरोगणाः ॥ ४१ ॥ ॥ ५ ॥ १४ ॥
 तीसार्कण्डेयपुराणोसावर्णिकेमन्वोदेवीमात्म्यमहायासुरवधः ॥ ३ ॥

॥ ऋषिरुवाच ॥ शकादयःसुरगणानिरुतेनिवीर्येतास्मिदुरात्मनिमुगारिवलेच
 देव्या ॥ तानुष्टुबुःप्रणतिनेम्रशिरोधरासावाग्भिःप्रहर्षपुलकोद्गमचारुदेवः
 ॥ १ ॥ देव्याययाततमिदंजगदात्मशक्त्यानिःशेषदेवगणशक्तिंसमूहमूल्या ॥
 तामस्विकामखिलदेवमहर्षिपूज्याभक्त्यानतास्मविदधानुशुभानिसानः ॥ २ ॥
 ॥ यस्याःप्रभावमतुलंभगवानननोब्रह्माहरश्चनीह्वक्तुमलंवलं च ॥ साचशिउ
 काखिलजगत्परीपालनायनाशायचाशुभभयस्यमतिदूरेतु ॥ ३ ॥ याश्री
 :स्वयंसुहृदिनांभवनेखलक्ष्मीःपापात्मनोक्तताधियाहृदयेषुबुद्धिः ॥ श्रद्धाम
 तोकुलजनप्रभवस्पलजातात्त्वानताःस्मपरिपालयदेविविश्वम् ॥ ४ ॥ किंव
 रीयामतवरूपमचिन्तयेत्किंचानिवीर्यमसुरक्षयकारिभूरि ॥ किंचाहवे

बुचरीतानितानितवानिपानिसर्वेयुदेवसुरदेवगणादिकेषु ॥ ५ ॥ हेतुः समस्त
 ॥ १५ ॥ जगतां त्रिगुणापि दोषैर्न जायते हरिहरादिभिरप्यपारा ॥ सर्वाश्रयाः किल मि
 दं न गदं शभूतमव्याकृता हि परमा प्रकृतिस्त्वमाद्या ॥ ६ ॥ यस्याः समस्तसुर
 तासमुदिरणो नष्टमिषयातिमकलेषु मखेषु देवि ॥ स्वाहासिर्वैपि गणास्पचन्द्राप्र
 हेतुरुच्चार्यसेत्वमतएव जनैः स्वधा च ॥ ७ ॥ यामुक्तिहेतुरविचिन्तमहाव्रतावपु
 भ्यस्पसेसु नियतोद्यतत्वसारैः ॥ मोक्षार्थिभिर्मुनिभिरसमस्तदोषैर्विद्या
 सिता भगवन्नीपरमा हि देवि ॥ ८ ॥ शब्दामिका मुविमलपि नुबं निधानमुद्रि ॥ १५ ॥
 थार्यपदपाठवतां च सांभ्राम् ॥ देवीत्रयी भगवतो भवभावनायवतां च सर्व
 जगतां परमार्तिहन्त्री ॥ ९ ॥ मेधासि देवि विदिता त्विनशास्त्रसारा दुर्गासि दुर्गा

भवसागरनैः संगे ॥ श्रीः कैठभारिहृदये ककृताधिवासा गौरित्वमेव शशिमौ
 लिङ्गतप्रतिष्ठा ॥ १० ॥ स्वस्तहासममलं परिपूर्णं च नु विम्बा उकारिकनकोतम
 कान्तिकोतम् ॥ अत्यद्भुतं प्रहृतमानहृयानथापि वक्रं विलोक्य सहसामहिषा
 सुरेणा ॥ ११ ॥ दृष्टानुदेवकुपितं भुक्कुटिकालमुद्यच्छांकसदृशद्विविध
 सद्यः ॥ शरणांशुमौ च माह्वस्तदनीव चित्रं कैर्जीव्यते हि कुपितानकदर्शनेन
 १२ ॥ देवि प्रसीद परमा भवति भवाय सद्यो विनाशयसि कोपवती कुलानि ॥ वि
 ज्ञानमेतदधुनैव यदलमेतन्नीनं वलं सुविपुलं महिषासुरस्य ॥ १३ ॥ ते सप्रता
 जनपदे सुधनानि तेषां तेषां यशांसि न च सीदति यमवर्गः ॥ धर्मास्तएव निभृतात्म
 जभृत्पदास्तयेषां सदा भुदयदा भवती प्रसन्ना ॥ १४ ॥ धर्मास्तदेविसकला

निसर्गैव कर्मापत्त्या घतः प्रतिदिनैस्तु कृती करोति ॥ स्वर्गं विद्यानि च ततो भवतो
 प्रसादाद्भौकत्रयेऽपि फलदानं नु देवितेन ॥ १५ ॥ दुर्गे स्मृता ह एति भीति
 ॥ १६ ॥ मशैः यजंतोः स्वर्गः स्मृता मतिमती वशुभा ददाति ॥ दारिद्र्यदुःखमयहाणि
 कात्त्वदया सर्वेऽपि कारकाय सदा ईक्षिता ॥ १६ ॥ अभिहन्ते जगदुपैति सुरा
 तथैते कुर्वन्तु नाम नरकाय घोरपपापं ॥ संग्राममृत्युमधिगम्य दिवंप्रयानुमते
 निश्चिनमहिता विनिहंसि देव ॥ १७ ॥ दृष्ट्वा केन भवती प्रकरोति भस्मसर्वसुरान
 रिवुवन्महिषोऽपि शस्त्रम् ॥ लोकाश्च यान्ति रिपवोऽपि हि शस्त्रपूताश्च भूतिर्भवति तेनैव
 हितेषु साध्वी ॥ १८ ॥ खड्गप्रभाति करविस्फुरौ स्तथोगैः शूलप्रकाशनिवहेन ह ॥ १९ ॥
 शोशुराणां ॥ यत्रागता विलयं भुम्भन्ति दुरवराऽयोऽपाननं तव विलोकयतां नरेन

त् ॥ १९ ॥ दुर्वृत्तश्च न शमनं तव देवि शीलं रूपं तथैव विचित्रं मनुष्यमन्यैः ॥ वीर्य
 श्रुत्वा ह तदेव पराक्रमेणां वैरिष्वपि प्रकटयते तव दयात्वं यत्थम् ॥ २० ॥ केनोपमा
 भवतु तेऽपराक्रमस्य रूपं च शत्रुभयकारि तहा रिकुत्र ॥ वित्रैरुपास्य न विबु
 ता च दृष्ट्वा त्वयैव देवि वरे भुवनत्रयेऽपि ॥ २१ ॥ त्रैलोक्यमेतदखिलं हि पुनाशनेन
 ज्ञातं त्वया समरं मूर्ध्नि नितेऽपि हत्वा ॥ नीता दिवो रिपुगाणां भयमप्ययात्तमस्माकमुन्न
 दसुराणि भवनमस्ते ॥ २२ ॥ शूलेन पाहि नो देवि पाहि रवद्रे न चाम्बिके ॥ घेवास्व
 मेनः पाहि चापज्यानिः स्वनेन चः ॥ २३ ॥ प्राचोऽरशप्रतीच्यां च चण्डिकेऽक्षदक्षि
 णौ ॥ आमरौ नात्मशूलेऽप्युत्तरस्यां तथैव शीर्षौ ॥ २४ ॥ सौम्यानि यानि रूपाणि
 त्रैलोक्ये विचरन्ति ते ॥ यानि चान्यर्धेऽपि गोराणि नोऽस्मास्तथा भवन् ॥ २५ ॥ खड्ग

२५
 २६ ॥ अथिहवाच ॥ सर्वं सुतासुरैर्दिव्यैः कुसुमैर्नदनाद्भवैः ॥ अर्चिता जगता
 ॥ १७ ॥ धात्री तथा गन्धानुलेपनैः ॥ २७ ॥ भक्त्या समस्तैस्त्रिदशैर्दिव्यैर्द्रुपैस्तुष्टपि
 ना ॥ प्राह प्रसादसुमुखी समस्ताम्रानासुरान् ॥ २८ ॥ देवुवाच ॥ त्रिवता
 त्रिदशाः सर्वे यदस्मत्तोभिवाञ्छेत्तम् ॥ देवा उचुः ॥ भगवत्पारुतं सर्वं न किं
 चिदवशिष्यते ॥ यदयं निरुतः शत्रुस्माकं महिषासुरः ॥ २९ ॥ यदि वापि वरो देव ॥ १७ ॥
 स्तव्यास्माकं महेश्वरी ॥ संस्मृता संस्मृता त्व नो हिंसेथाः पुरमापदः ॥ ३० ॥ यश्च
 मर्त्यस्तवैरेभिस्त्वास्तोष्यत्पमलानने ॥ तस्य विजिह्वि विभवेद्भनदारादि संपदाम् ॥ ३१

१०
 ५
 ॥ इत्येवमसन्नात्वं भवेथाः सर्वदा मिके ॥ अथिहवाच ॥ इति प्रसादिता देवैर्जग
 तोर्थे तथात्मनः ॥ तथेमुक्ता भद्रकालीव भूवोतर्हिनाटप ॥ ३२ ॥ इत्येतत्कथि
 तं भूयसम्भूतासायथापुरा देवी देवशरिरेभ्यो जगत्रयहितावशी ॥ ३३ ॥ पुनश्च
 गोरीदेहात्मा समुद्भूता यथाभवत् ॥ वधाय दुष्टदेवता नान्था शुम्भानि शुम्भयो ॥ ३४ ॥
 ॥ ३५ ॥ इति मार्कण्डेयपुराणोत्तराष्टादशोऽध्यायः ॥ नन्दगुह्यमयारव्यातं यथावत्कथयामि ते
 ति ॥ ४ ॥ अस्मिन् श्रीउत्तरचरित्रे स्पष्टं रूपं अथिहवाच ॥ देवीमाहात्म्ये महात्मा सुरवधे सु
 त्ति ॥ ४ ॥ अस्मिन् श्रीउत्तरचरित्रे स्पष्टं रूपं अथिहवाच ॥ देवीमाहात्म्ये महात्मा सुरवधे सु
 त्ति ॥ ४ ॥ अस्मिन् श्रीउत्तरचरित्रे स्पष्टं रूपं अथिहवाच ॥ देवीमाहात्म्ये महात्मा सुरवधे सु
 त्ति ॥ ४ ॥ अस्मिन् श्रीउत्तरचरित्रे स्पष्टं रूपं अथिहवाच ॥ देवीमाहात्म्ये महात्मा सुरवधे सु

यस्तत्तायनमोस्तनयोः ॥ घंटाशूलहलानिशारमुश्लेचकंधनुःसायकंहस्तात्रैर्द
 ॥ १८ ॥ धनीधनीतविलसच्छीतांशुतुल्यप्रभाम् ॥ गौरीदेहसमुद्रवात्रिजगतामाधार
 भूतामहापूर्वामत्रसारस्वतीमनुभजे शुभादिदेव्यादिनीम् ॥ १ ॥ पुराशुंभनिभाभ्याम्
 सुराभ्यांशचीपतेः ॥ त्रैलोक्ययज्ञभागाश्च हतामदवलाश्रयात् ॥ २ ॥ तावेवसूर्य
 तांतदधिकारंतथैन्दवम् ॥ कौबेरमथयाम्यचचक्रानेवरुणास्यच ॥ ३ ॥ तावेव
 पवनर्हिश्चचक्रतुर्वाहिकमिव ॥ नतोदेवाविनिर्हृताभ्रष्टरज्जाः पराजिताः ॥ ४ ॥
 हनाधिकारास्त्रिदशास्ताभ्यां सर्वे निराकृताः ॥ महासुराभ्यां तदेवीं संस्मरैत्यप
 राजिताम् ॥ ५ ॥ तयास्माकं वारोदन्नो यथापत्तुस्मत्ताखिलाः ॥ भवतां नाश ॥ १८ ॥
 यिय्यामि ते क्षाणात्परमापदः ॥ ६ ॥ इति कृत्वा मनिन्देवाहिमवतन्तं नगेश्वरम् ॥ जग्मुस्त

त्रततो देवीं विष्णुसायां प्रनुबुबुः ॥ ७ ॥ देवा उचुः ॥ नमो देव्यै महादेव्यै शिवायै सत
 तन्नमः ॥ नमः प्रकृत्यै भद्रायै नित्यताः प्रणताः स्मताम् ॥ ८ ॥ रौद्रायै नमो नित्या
 ये गौर्यै धात्र्यै नमो नमः ॥ ज्योत्स्नायै चैन्दुरूपि रोपे सुरवायै सततन्नमः ॥ ९ ॥ क
 त्यायै प्रणताः द्यौः सिद्धौ कुर्मो नमो नमः ॥ नैऋत्यै भूभु नालक्ष्म्यै शर्वारोपे ते नमो
 नमः ॥ १० ॥ दुर्गायै दुर्गायै सारायै सर्वकारिण्यै ॥ ख्यायै नथैव कृष्णायै भूमा
 ये सततन्नमः ॥ ११ ॥ अतिसौम्यायै रौद्रायै ननास्तस्यै नमो नमः ॥ नमो जगत्प्रणिष्ठा
 ये देव्यै कृत्यै नमो नमः ॥ १२ ॥ या देवी सर्वभूतेषु विष्णुमायेति श्रदिता ॥ नमस्तस्यै ॥ न
 मस्तस्यै ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १३ ॥ या देवी सर्वभूतेषु चेतनेषु अभिधीयते ॥ नमस्तस्यै
 ॥ नमस्तस्यै ॥ नमस्तस्यै नमो नमः ॥ १४ ॥ या देवी सर्वभूतेषु बुद्धिरूपेण संस्थिता ॥

॥ २० ॥ नमस्तस्यै ॥ नमस्तस्यै नमोनमः ॥ ३० ॥ या देवी सर्वभूतेषु तुष्टिरूपेणासंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ न
 ॥ २० ॥ नमस्तस्यै ॥ नमस्तस्यै नमोनमः ॥ ३१ ॥ या देवी सर्वभूतेषु तृष्टिरूपेणासंस्थिता
 ॥ नमस्तस्यै ॥ नमस्तस्यै ॥ नमस्तस्यै नमोनमः ॥ ३२ ॥ या देवी सर्वभूतेषु त्रि
 तिरूपेणासंस्थिता ॥ नमस्तस्यै ॥ नमस्तस्यै ॥ नमस्तस्यै नमोनमः ॥ ३३ ॥ इ
 द्रियाणामधिष्ठात्रीभूतानां चारित्र्येण युया ॥ भूतेषु सततं तस्यै नमः ॥ ३४ ॥ इ
 दमोनमः ॥ ३४ ॥ चित्तिरूपेणाकृत्स्नमेतद्ध्याप्यस्थिता जगत् ॥ नमस्तस्यै ॥ न
 मस्तस्यै ॥ नमस्तस्यै नमोनमः ॥ ३५ ॥ सुतासुरैः पूर्वमभीष्टसंश्रया तथा सु
 रेन्द्रेणादिनेषु सेविता ॥ करोतु सानः शुभहेतुरीश्वरी शुभानि भद्राणि हि ॥ २० ॥
 तुचापदः ॥ ३६ ॥ या सा मृत्योर्द्वारे देवतापि मैरस्माभिरीडा च सुरैर्नमस्यते

॥ या च स्मृतानक्षरा मेव हन्ति न सर्वापदो भक्ती विनम्रमूर्तिभिः ॥ ३७ ॥ नमस्तस्यै
 वाच ॥ स्वेतवादियुक्तानां देवानां नवपार्वती ॥ स्नानुमन्नाय यो तोये जाह्नवान्
 पनदनः ॥ ३८ ॥ साववीनासुरासुभूभविद्विस्तृतैवका ॥ शरीरकोशते श्वात्पा
 त्यनिगच्छतैः ॥ देवैः समेतैः समो निभुंभेन पराजितैः ॥ ४० ॥ शरीरकोशाद्यनसा
 पार्वत्यानिःसृता म्विका ॥ कौशिकीति समस्तैः युतलोकेषु गीयते ॥ ४१ ॥ त
 स्माविनिर्गतायां नुकृष्टा भूत्सापि पार्वती ॥ कालिकेति समारब्धा ताहिमा चल
 कृताश्रया ॥ ४२ ॥ ततो म्विकाम्पारुपविभाराणां सुमनोहरम् ॥ ददर्श चाडि
 मुराडश्च भूतैश्च भूतैश्च भूतैश्च भूतैः ॥ ४३ ॥ ताभ्यां भुंभाय चारब्धा ता अतीव सुमनोह
 रा ॥ काष्पात्ते स्त्री महाराजभासयतीहिमा चलम् ॥ ४४ ॥ नैव तादृक् कचिद्रूपं दृश्यं

केनचिदुत्तमम् ॥ जायतां कापसौ देवी गृह्यता चासुरेश्वर ॥ ४५ ॥ स्त्रीरत्नम
 तिचा वै जीघोतयंती दिशस्त्रिधा ॥ सावृत्तिष्ठति देवैर्दुता भवान्दुमुहति ॥
 ४६ ॥ यानिरत्नानि मणयो गजाश्वादीनि वै प्रभो ॥ त्रैलोक्यतु समस्ता निमाम्भ्रतं भा
 न्ति नैरुहे ॥ ४७ ॥ ऐरावतः समानीतो गज रत्नं पुरंदरान् ॥ पारिजातत
 रुश्चायं तथैवोच्चैः श्रवारुह्यः ॥ ४८ ॥ विमानहस संयुक्तं मेत निष्ठतिष्ठति नै
 गरौ ॥ रत्नभूतमिहानीते यदासीद्वेद्यलोड्ढम् ॥ ४९ ॥ निधिरेव महापद्म
 : समानीतो येने श्वरात् ॥ किञ्चित्किं नैददौ चाधिर्माताम म्मानपके
 जाम् ॥ ५० ॥ द्रवन्ते वारुणा गेहे कौचनस्त्रा विनिष्ठति ॥ तथा ये स्पन्द नवरोय ॥ २१ ॥
 : पुरासीत्यजायते ॥ ५१ ॥ मृत्पोरुक्रांतिदाना मशक्तिरीशत्व्याहता ॥ पा

शः सलिलराजस्य भातुलवपीग्रहे ॥ ५२ ॥ निभुम्भस्पाधिजाताश्च समस्तारत्न
 जातयः ॥ बहिरपि ददौ तुभ्यमागुशौचं च वाससी ॥ ५३ ॥ एवमेवैन्दुरत्नानि
 समस्तान्याहता निने ॥ स्त्रीरत्नमेवाकल्याणीत्वया कस्मान्न गृह्यते ॥ ५४ ॥ अ
 धिरुवाच ॥ निशमेति वचः शुभः सतदाचराड्मुद्राडयोः ॥ प्रेयया मासमुग्री
 वंदूतन्द्रे व्यामहसुरम् ॥ ५५ ॥ इति चेति वचस्तु व्यासा गत्वा वचनाम्भम् ॥ यथा
 चाभ्येति समीपान् तथा कार्यं त्वया लघु ॥ ५६ ॥ सतत्र गत्वा यत्रास्ति शैलौ दे
 शो निशोभने ॥ सो देवीतांतनः प्राह क्षक्षामधुरया गिरा ॥ ५७ ॥ इत उवाच ॥ दे
 वि देवैश्च ॥ शुभस्त्रैलोक्ये परमेश्वरः ॥ इतोहं वैषितस्तेन त्वत्सकाशमिहागतः ॥ ५८
 ॥ अव्याहता जः सर्वासुयः सदा देवयोनिषु ॥ निर्जिता खिलदेव्याः स यदाहं ॥
 अतत् ॥ ५९ ॥ मम त्रैलोक्यमखिलं मम देवावशा नुगाः ॥ यज्ञभागानहं सर्वा नुपा

॥ श्रीमिष्टकष्टक ॥ ६० ॥ त्रैलोक्यवारत्ता निममवश्यान्मशेषतः ॥ तथैवग
 जरात्तानिहत्वादेवेन्दुवाहनम् ॥ ६१ ॥ क्षीरोदमथनोद्भूतमश्वात्तस्ममाभरे ॥ ६२ ॥
 ॥ २२ ॥ चैश्वर्यसंज्ञनत्राणिपत्यसमर्पितम् ॥ ६२ ॥ यानिचाप्यानिदेवयुगध्ववेष्टु
 रणेषुच ॥ एतन्भूतानिभूतानितानिमयेवशोभने ॥ ६३ ॥ स्त्रीरत्नभूतान्वा
 नेविलोकेमन्मामहेवयम् ॥ सात्वमस्मानुपागच्छयतो रत्नभुजोवयम् ॥
 ६४ ॥ मांवाप्तमानुजंवापिनिशुम्भमुरुविक्रमम् ॥ भजत्वं वंचतापो
 गिरत्नभूतासिवैद्यतः ॥ ६५ ॥ पा मैश्वर्यमनुलंघ्यस्मत्समत्परिग्रहात् ॥ स
 तद्वृष्ट्यासमालोच्यमन्योग्रहतां वज ॥ ६६ ॥ अपिहवाच ॥ इत्युक्तासातरा ॥ २२ ॥
 देवैर्गंभीरांतस्मिताजगौ ॥ दुर्गाभगवतीभद्राययेदंधार्यतेजगत् ॥ ६७

॥ देव्युवाच ॥ सत्यमुक्तन्वयानात्रमिथ्याकिंचित्त्वयोद्धिते ॥ त्रैलोक्याधिपतिशुं
 भोनिशुंभश्चापिताहताः ॥ ६८ ॥ किंचित्त्रयत्यतिज्ञानमिथ्यातत्क्रियतेक
 थम् ॥ श्रूयतामल्पबुद्धित्वाप्रतिज्ञायाकृतापुरा ॥ ६९ ॥ योमंभयतिसेग्रामेयो
 मेदप्यपोहति ॥ योमेषप्रतिपत्तो लोके समेभर्ताभविष्यति ॥ ७० ॥ तदाग
 क्तुशुंभोत्रनिशुंभोयामहासुरः ॥ मांजित्वात्किंचिरेणात्रपाणिंशृङ्गानु
 मेह ॥ ७१ ॥ इत उवाच ॥ अवलितासिमैवत्वेदेवबृहत्समाग्रतः ॥ त्रैलोक्य
 कः पुमान्निष्टेदग्रेभुंभनिशुंभयोः ॥ ७२ ॥ अमेवामपिदेवैर्मानांसर्वदेवानवेष्टु
 धि ॥ निष्टंनिसंमुखेदेविकिष्पुनः स्त्रात्वमेकिका ॥ ७३ ॥ इन्द्रायाः सकलादे
 वास्तस्युर्येवांसंयुगे ॥ सुम्भादिनाकथंतेवास्त्रीप्रयाससिसंमुखम् ॥ ७४ ॥
 सात्वेगदमयेवाक्तापाभ्वंशुंभनिशुंभयोः ॥ केवाकचरानिहृतेगौरवागमि

२५
 २०
 १५
 १०
 ५
 ०

अति ॥ ५ ॥ देवुवाच ॥ एवमेतद्वलीशुंभोऽशुंभश्चातिवीर्यवान् किं
 करोमिप्रतिजामेयदनालोचितापुरा ॥ २६ ॥ स त्वंगं कुरु मयैवाकं यदे
 ॥ २३ ॥ तत्सर्वमादत्तः ॥ तदा चक्षुषामुदेन्द्राय स वयुक्तं करोतु यत् ॥ २७ ॥ इति मा
 कंशोऽयपुराणोसावर्णि केमन्तदे देवी माहात्म्ये देव्यादूतसंवादः ॥ ५ ॥ अ
 धिरुवाच ॥ इत्याकर्णिव चो देवाः सद्रुतो मयि पूरितः ॥ समा वष्ट समागम्य दे
 त्पराजाय विलसन् ॥ १ ॥ सतस्रहस्तस्य तदा कृष्णार्कं रपि मुररादूततः ॥ स
 कोधः प्राह देत्यानामधिपं धूम्रलोचनं ॥ २ ॥ हे धूम्रलोचनाशु त्वस्मै नमोऽपि वा
 रितः ॥ तामानय वलादुष्टां केशाकर्षणविह्वलाम् ॥ ३ ॥ तत्प्रात्रागादः कश्चिद् ॥ २३ ॥
 दिवोतिष्ठते परः ॥ सहंतयोमरोवापि यक्षोगन्धर्व एव वा ॥ ४ ॥ अधिरुवाच

तेनाजप्रसूतः शीघ्रं सदैवो धूम्रलोचनः ॥ वृत्तः यस्यासहस्राणामसुराणाञ्च
 तेययौ ॥ ५ ॥ स दृष्ट्वा ततो देवीं तुहिना चलसंस्थिताम् ॥ जगादोच्चैः प्रया
 हीति मूलं शुंभनिशुंभयो ॥ ६ ॥ न चेन्मीत्याद्य भवती मद्रुतोरमुपेष्यति ॥ ततो वला
 न्नयाम्येष केशाकर्षणविह्वलाम् ॥ देवुवाच ॥ दैत्यश्चोराग्रहिर्नो चलवान् वृत्त
 सेवतः ॥ वलात्तयामि मामेवंततः किने करोम्यहं ॥ ८ ॥ अधिरुवाच ॥ इत्युक्त
 सोभयावतो मसुरो धूम्रलोचनः ॥ हुंकारो वतं भस्मसा चकाराचिकान्तः ॥ ९ ॥
 अथ कुटुं महर्से नमसुराणां तथो विकाम् ॥ ववर्ष सायकैस्तीक्ष्णैस्तथाशक्ति
 परस्वधैः ॥ ततो धुनशटः कोपा नुकृत्वा नादे सुभैरेवम् ॥ पपात्त सुरसेना
 योसिंहो देवाः स्ववाहनः ॥ ११ ॥ कोशितकरप्रहारेणा देत्यानां स्वेन चापगात् ॥ आ
 कांत्या चाधारेणा न्मांसमघानमहासुरान् ॥ १२ ॥ केवाचित्पानयामासनरैः कोष्टा

निकेसरी ॥ तथातलप्रहारेणाशिरांसिकतवागृथक ॥ १३ ॥ विठिनवाहुशिर
 सकृन्नासेनतथापो ॥ पपोचरुधिरंकोशदमेयाधुनकेसर ॥ १४ ॥ क्षोणनतद
 ॥ २४ ॥ लेसर्वक्षयंभीतंमहात्मना ॥ तेनकेसरिणादेव्यावाहनेनानिकोपना ॥ १५ ॥ शु
 त्वातमसुरेणानिहतेकमलोचनम् ॥ वलेचक्षयितंरुक्मंदेवीकेसरिणा
 ततः ॥ १६ ॥ वृकोपदेव्याधिपतिः शुभः प्रस्फुरिताधरः ॥ आज्ञापयामासचतौ
 चराडमुजैमहासुरौ ॥ १७ ॥ हेचंडहेमुराडवलैर्वहुलैः पीवारितौ ॥ तत्रगच्छ
 तगत्वाचसासमानोयतालघु ॥ १८ ॥ केओश्वाक्षयवध्यावायदिवः संशयोयु
 धिः ॥ तदाशेवायुधैः सर्वैरसुरैर्विनिह्यता ॥ तत्प्राहतायादुष्टायांसिहेचवि ॥ २४ ॥
 निपातिते ॥ शोद्यमागमताव आगृहीत्वातामधाविकाम ॥ २० ॥ इति

मार्कण्डेयपुराणोसावर्गिकैमन्वनरेदेवीमाहात्म्यद्रुमलोचनवधः ॥ ६ ॥ अ
 विरुवाच ॥ आज्ञाप्तास्तुतनोदेव्याश्चराडमुंडपुराणमा ॥ अतुरंगवलोपेताययुर
 भुघतायुधा ॥ १ ॥ दष्टशुसंतनोदेवीमिवद्रासांयवस्थिताम् ॥ सिंहस्पोर्
 शैलेरुशृङ्गे मरुतिकोचने ॥ २ ॥ तैदद्यातांसमादातुमुग्रमंचक्ररुघनाः ॥ आ
 कृष्टचापासिधरास्तथापेतसमीपमा ॥ ३ ॥ ततः कोपवकारोच्चैरंघ्रिकातानरी
 नृपति ॥ कोपेनवाचास्यावदनंमसीवर्णमभूतदा ॥ ४ ॥ भ्रुकुण्डकुण्डिला
 तस्याललातफलकाद्रुतम् ॥ कालीकरालवदनाविनिष्क्रातासिपा
 शिनी ॥ ५ ॥ विचित्रावर्द्धांगधरानरभालाविभूषणा ॥ क्षिप्रचर्मपीधानाशुष्क
 मोसातिभैरवा ॥ ६ ॥ अतिविस्तारवदनाजिह्वाललनभीषणा ॥ निमग्नारक्तनय

॥२५॥ नानादापूरितदिङ्पुरवा ॥ ॥ साविगेनाभिपतिताघातयन्नामहासुरान् ॥ से
 मेतत्रसुरारिणामभक्षयतनद्वलम् ॥ ८ ॥ पाद्विग्रहाङ्कुशग्रीवायोधध्वज
 समन्विताम् ॥ समादायैकहस्तेनमुखेविक्षेपचारणान् ॥ ९ ॥ तथैक्यावन्तुगैरथसार
 थिनासह ॥ निक्षिप्पवक्त्रेदशनैश्चर्वयन्त्यतिभैरवम् ॥ १० ॥ सकंजग्राहके
 शोष्णीवायामथचापाम् ॥ पादेनाक्रम्यचैवाभ्यमुसात्पमपोपयत् ॥ ११ ॥
 तैर्मुक्तानिचशस्त्राणिमहास्त्राणितापसुरैः ॥ मुखेनजग्राहकृषादशनैर्मथिना
 मपि ॥ १२ ॥ बलिनातद्वलेसर्वमसुराणांदुरात्मनाम् ॥ ममदाभक्षयच्चापान
 म्याश्चानाजयनदा ॥ १३ ॥ असिनात्रिहनाःकेचित्केचित्खड्गगतादिताः ॥ १४ ॥
 जगुर्विनशमसुरादनाग्राभिहतास्तथा ॥ १५ ॥ क्षणान्तद्वलेसर्वमसुराणां

निपातितम् ॥ दृष्ट्वाचंडोभिदुद्रावतांकालीमतिभीयमानम् ॥ १५ ॥ शरवैर्म
 हाभैर्मेभमिक्षांतामहासुरैः ॥ हृदयामासचकैश्चमुञ्जक्षत्रैःसहस्रश
 ॥ १६ ॥ नात्रिचक्राण्येकानिविश्रमानानितमुरवम् ॥ वभुर्यथाकविम्बा
 निमुवह्रनिघनोदरम् ॥ १७ ॥ ततो जहासानिरुवाभीमेभैरवनादिना ॥ का
 लीकराजवक्रान्तुर्दुर्दृशेदशनोज्वला ॥ १८ ॥ उत्थायचमहासिंहदेवी
 चराडमधावत ॥ गृहिताचास्पकेशेषुशिरस्तेनासिनाद्धिनत् ॥ १९ ॥ अथ
 मुञ्जेभ्यधावतां दृष्ट्वाचंडोनिपातितम् ॥ तमप्यपातयद्मौसारावक्राभिहतं
 वा ॥ २० ॥ हतपेवंततसैवेदृष्ट्वाचंडोनिपातितम् ॥ मुराडचमुमहावीर्याभि
 शाभेनेभयातुरम् ॥ २१ ॥ शिरश्चराडस्यकालीचगृहीत्वामुञ्जमेवच ॥ ग्राह्यं च

डाहलासमिश्रमभ्येत्तचरिडिकाम् ॥ २२ ॥ मयातवात्रोपहृतौचंडुंजैमहा
 ॥ २६ ॥ पशु ॥ युद्धयज्ञस्वयंभुभिभुभंचनिष्यसि ॥ २३ ॥ मषिरुवाच ॥ तावानीतो
 ततोदष्टाचंडुंजैमहासुरौ ॥ उवाचकाली ॥ कल्याणिललितेचंडिकावच ॥
 २४ ॥ यस्माचंडुममुंडचगृहीत्वात्वमुपागता ॥ चामुंडेति ततो लोकेख्याता
 देविभविष्यसि ॥ २५ ॥ इतिमर्किराडपुण्यगोसावर्तिकांमन्त्रिदेवीमाहा
 त्मेचंडुंजवध ॥ ७ ॥ मषिरुवाच ॥ चंडेचनिहतेदैत्येमुंडेचावनिपातिते ॥ व
 हुलेयुचसैषेसु क्षयितव्येसुरेभ्यः ॥ ९ ॥ ततःकोपपराधीमचेताःशुभःप्रता ॥ २६ ॥
 प्रता ॥ उद्योगं सर्वसैन्यानां दैत्यानामादिदेश ॥ २ ॥ अद्य सर्ववलेद
 त्याः चंडशीतिरुदायुधाः ॥ कंबूनांच नृश्रीतिनिर्यातुस्ववलेहिताः ॥ ३ ॥ कोटि

वीर्यारिपंचाशदसुराणां कुलानिवे ॥ शनैकुलानिधौभाराणां निर्गच्छं तुममाजया
 ॥ ४ ॥ कालकादौहृदमौर्ध्वाः कालकेयालपासुराः ॥ युद्धयस जानेर्यानुआज
 यात्वा तामम ॥ ५ ॥ इत्याजाप्यासुरपतिः शुभोभैरवशाशनः ॥ निर्जगाम महाशै
 त्सहस्रैर्वहुभिर्न ॥ ६ ॥ अयं तंचंडिकाद्व्यातसैवमतिभीषसाधु ॥ ज्या
 स्वरैररयामास धरणिगगनान्नरम् ॥ ७ ॥ ततसिंहोमहानादमनिब्रूतवा
 च ॥ घंटास्वनेन तान्नादानम्विकाचोपवृंहयत ॥ ८ ॥ धनुर्ज्योतिर्हृद्यं
 यानान्नादाहरितादिद्वुरवा ॥ नि नारैर्भविष्योः कालीजिघेक्षितारितानना
 ॥ ९ ॥ तन्निनादमुपश्रुत्य दैत्यसैमैश्चतुर्दिशम् ॥ देवीसिंहस्तथाकालीसरो
 वेः परिवारिता ॥ १० ॥ एतस्मिन्नन्तरेभूपविनाशायसुरद्वियाम् ॥ भवायामरसि

हानामतिवीर्यवत्त्वान्विता ॥११॥ बलिशगुहविष्टनान्तथेनुस्वचशक्तयः
 ॥२७॥ ॥शरीरेभ्योविनिष्क्रमतद्रूपैश्चागिडकाययुः ॥१२॥ यस्पदेवस्पयद्रूपयथाभू
 यणावाहनम् ॥ नददेवहितेक्षुक्तिरसुरान्योद्भूमाययो ॥१३॥ हंसयुक्तविमाना
 येसाक्षसूत्रकेमेडनुः ॥ आयातावहमगाइशक्तिबलाणीसाभिधीयते ॥१४॥
 माहेश्वीदृष्टारूठाविशूलवरधारिणी ॥ महाहिवलयाप्राप्ताचतुरेवाविभू
 यणा ॥१५॥ कौमाशक्तिहस्ताचमयूरवरवाहना ॥ योद्भूमभाययोदेत्यान
 म्बिकागुरुरूपिणी ॥१६॥ तथैवैध्ववीशक्तिगिरुडोपीरसंस्थिता ॥ शंख
 चक्रगदाशङ्खखड्गहस्ताभ्युपाययो ॥१७॥ यज्ञवाराहमतुलरुपयावि ॥२७॥
 भूतोसंदशंवर्षुः ॥ प्राप्तातत्रसटाक्षेपक्षिप्रनक्षत्रसंहति ॥१८॥ वज्रहस्तात
 हरे

थैवैद्योगजराजोपरिस्थिता ॥ प्राप्तामहत्वनयनायथाशक्तस्तथैवसा ॥२०॥
 ततपीरुतस्ताभिरीशानोदेवशक्तिभिः ॥ हन्तामसुराः शीघ्रममप्रोत्पाहव
 डिकाम् ॥२१॥ ततोदेवीशाराजुविनिष्क्रातानिभाषणा ॥ चंडिकाशक्तिर
 मुग्राशिवाशतनिनादिनी ॥२२॥ साचाहधूम्रजटिलमीशानमपराजिता
 ॥ इतत्वेगद्वभगवन्पार्श्वेभुभनिभुभयो ॥२३॥ ब्रूहिभुभनिभुभंचदानवा
 वतिगर्विता ॥ यच्चाप्येदानवास्तत्रयुद्रायसमुपस्थिता ॥२४॥ त्रैलोक्य
 मिन्दोलभतां देवाः संतुहविभुजः ॥ ययंप्रयातपानालं यदि जीवितुमिच्छु
 थ ॥२५॥ बलावलेपादथचेद्ववंतोयुद्धेकाक्षिराः ॥ नदागच्छन्तु येन
 मच्छिवाः पिशितेनव ॥२६॥ यतोनिमुक्तौदौत्येनतयादेव्याशिवः स्वयम्

॥ शिवदूतीतिलोकेस्मिन्ततः सा रम्या निमागता ॥ २७ ॥ तेषि श्रुत्वा वचो देव्या
॥ २८ ॥ : सर्वोत्थानं महासुराः ॥ अमर्या पूरिता जगमुपैतः कान्था यनि स्थिता ॥ २९ ॥
ततः प्रथममेवाग्रे शरशतपुष्टिदृष्टिभिः ॥ ववर्षु रुद्रनामयौ स्नादेवौ
ममरायः ॥ ३० ॥ सा च तान्प्रहितान्वाणा शूलशक्तिपारश्वधाना ॥ चि
च्छेदलीलया दमानधनुर्मुक्तैर्महेश्वभिः ॥ ३१ ॥ तस्याग्रतस्तथा कानोश्चनपा
तविदारितान् ॥ खद्योगपोथितोश्चारी कुर्वती च चानदा ॥ ३२ ॥ कमराऽबुज
लाये पहतवीर्या कृतौ जस ॥ प्रस्माराणि चाकरोच्छ्रुत्वा नयेन स्मधावति ॥ ३३ ॥
॥ मातेश्वरी विश्रुतेन तथा चक्रे रावदेववी ॥ देव्या रजधानकोमाती तथा शन्या ॥ ३४ ॥
तिकोपना ॥ ३५ ॥ मेन्दु कुलिशपातेन शन्ये सो देव्या नवाः ॥ पितुर्विदारि

ताः पृथ्व्या रुधिरौघप्रवर्षिणाः ॥ ३६ ॥ तुं प्रहारा विध्वस्ता दंष्ट्रा यक्षनक्षस-
ः ॥ वराहमूर्त्त्या न्यपतन्त्रक्रेरा च विदारिता ॥ ३७ ॥ नरैर्विदारितोश्चान्माभु
क्षयेती महासुरान् ॥ नारसिंहो च चाराजो नादा पूर्णा दिगम्बरा ॥ ३८ ॥ च
उद्धृता सेरसुराः शिवदूतभिदूषिताः ॥ पितुः पृथिव्यापतितोस्तान्श्चरवा
दाधसानदा ॥ ३९ ॥ इति मातृगणो कुट्टे मर्दयेत्त महासुरान् ॥ दृष्ट्वा
भुपायैर्विविधैर्नृदेवैरिमेनिका ॥ ४० ॥ पत्न्या यनपरा दृष्ट्वा देव्या
न्मातृगणादिनाम् ॥ योद्धुमभ्याययोक्तुं ह्यो रक्तवोजो महासुरा ॥ ४१ ॥ रक्त
विन्दुर्यदाभूमौ पतन्त्यशरैरतः ॥ समुत्पतन्ति मेदिन्यास्तत्र मारास्तदा सुरा ॥
४२ ॥ युयुधे सगदापातिः रिन्दुशक्त्या महासुराः ॥ ततश्चेन्दुस्त्वजोरा

कृत्वो जमता ज्यत ॥ ४१ ॥ कुलिशेनाहतस्याशुतस्य सुखावशो गीतम् ॥ स
 मुतस्पुलतो यो वास्तद्वृत्तं त्वरा क्रमाः ॥ ४२ ॥ यावन्तः पतिनास्तस्य श
 ॥ २५ ॥ रारादुक्तविन्दवः ॥ तावन्तः पुरुषा जातास्तद्विपुक्ताविक्रमाः ॥ ४३
 ॥ ते चापियुयुधुस्तत्र पुरुषारक्तसंभवाः ॥ समं मानुभिरत्युग्रशस्त्र
 पातानि नोषणा ॥ ४४ ॥ पुनश्च वज्रपातेन क्षातमस्य शिरो यदा ॥ ववाह
 रक्तं पुरुषास्ततो जाताः सहस्रशः ॥ ४५ ॥ वैष्णवी समरे चैनं च केणाभिजघा
 न ह ॥ गदया ताडयामास रेन्दुतमसुरेश्वरम् ॥ ४६ ॥ वैष्णवी चक्रभि
 न्नस्पर्धिरस्यैव संभवे ॥ सहस्रशो जगद्वाप्तं तत्प्रमागौमिहसुरि ॥ ४७ ॥ २५ ॥
 शक्त्या जघान कोमारी वाराहो च तथा सिन ॥ माहेश्वरी त्रिशूलेनाक्तवीजं

महासुरम् ॥ ४८ ॥ सचा विगदया देवः सर्वैस्त्वान्त्यथ क ॥ मानुको
 पसमाविष्टो रक्तवीजो महासुरः ॥ ४९ ॥ तस्याहतस्पर्धुयाशक्तिशूलादिभि ॥
 भुवि ॥ पपात यो वैरक्तौघस्तेनासंभूतशोसुराः ॥ ५० ॥ तैश्चासुरास्तस्मै र
 सुरैः सकलं जगत् ॥ व्याप्तमासीनो देवा भयमाजग्मुर्हतमम् ॥ ५१ ॥ तां च
 यस्मात्सुरान्दृष्ट्वा चंडिका प्राह सत्वरं ॥ उवाच काली चामुं डे पितरं वदनं
 कुरु ॥ ५२ ॥ मच्छुस्त्रपातसंभूता शरका विन्दुमहासुरान् ॥ रक्तवीन्दो प्रती
 च्छत्वं च केणा नेन वेगिता ॥ ५३ ॥ भक्षयन्ती चारुरात दुत्पन्ना महासु
 रा ॥ एवमेव क्षयं देवः क्षीणारक्तो गमिष्यति ॥ ५४ ॥ भक्षमाणास्त्वया
 चाग्रान चोत्पन्ति चापरे ॥ इत्युक्ता तान्नो देवी शूलेनाभिजघान तम् ॥

५५ ॥ मुखेन काली जगृहे रक्तबीजं स्पृशो गीतम् ॥ ततो सा वाजघानाथं
 ॥ ३० ॥ दयातत्र चंडिकां ॥ ५६ ॥ न चास्मावेदनां च क्रेगया पातो त्यक्तमपि ॥ त
 स्थाह न स्पृशेहानुवहसुखावशो गीतम् ॥ ५७ ॥ यत्नस्तत्तद्वक्त्रेण चामु
 राजसम्प्रतिवृत्ति ॥ मुखेन मुद्रनाथं स्मारकपातान् महासुराः ॥ ५८ ॥ तं च रवा
 दाथ चामुं जपपौतस्य च शो गीतम् ॥ देवीं शूलैर्नक्तं जगतां रोगिणिभिर्भि
 ः ॥ ५९ ॥ जघाना रक्तबीजं चामुराजपौतशो गीतम् ॥ सपपात महोच्छेद
 स्वशेषं समाहृतः ॥ ६० ॥ नीरक्तं श्रमही पाला रक्तबीजं महासुरः ॥ ततस्ते हव
 मनुलं मवापुस्त्रिदशावप ॥ ६१ ॥ तेषां मानुषाणां जातो न नवींश्च मदीह ॥ ३० ॥
 तः ॥ ६२ ॥ इति माकं डे० साव० देवी महात्म्ये रक्तबीजवधः ॥ ६ ॥ राजेवा

च ॥ विचित्रमिदमाख्यातं भगवन्भवतामम ॥ देव्याश्चरितमाहात्म्ये रक्तबीजवधा
 श्रितं ॥ १ ॥ भूयश्चेच्छाम्यहं श्रोतुं रक्तबीजे निपातिते ॥ चकार शुंभो यत्कर्म निशुं
 भश्चातिकोपनः ॥ २ ॥ मथित्वा च ॥ चकार कोपमचुले रक्तबीजे निपातिते ॥ शुं
 भासुरो निशुंभश्चाहने स्वत्पुत्राहवे ॥ ३ ॥ हनमांश्च महासैनं विलोक्या मर्षमु
 द्रहन् ॥ अभ्यधावे निशुंभो धमुरव्यासुरसेनया ॥ ४ ॥ तस्याग्रतस्तथा यच्छे
 पार्श्वयोश्च महासुराः ॥ सन्दद्यैष्टः पुत्राकुद्राहन्तुं देवीमुपाययुः ॥ ५ ॥ आ
 जगाम महावीर्यः शुंभोऽपि स्ववले दैतः ॥ निहन्तुं चंडिकां कोपात्कृत्वा युद्धं नुमा
 नुभिः ॥ ६ ॥ ततो युद्धं मतो वासी देव्या शुंभनिशुंभयोः ॥ शरवर्षमतीवोद्यमेघ
 योरिव वर्षतो ॥ ७ ॥ चिच्छेदास्तां हरास्ताभ्यं चंडिका स्वशरोत्करैः ॥ तां ज्यामास

चांगेयुशस्त्रो घोरसुरेश्वरौ ॥ ८ ॥ निशुंभो निशितेखड्गं चर्मचादायमुप्रभम् ॥

॥ ३९ ॥ अतोऽयनभूः क्षिप्तिं हं देवावाहनमुनमम् ॥ ९ ॥ ताडितेवाहने देवीशुरेषु
गासिमुनमम् ॥ निशुंभस्याशुचिरे दचर्मचाप्यष्टचंद्रकम् ॥ १० ॥ छिन्नैच
स्मिन्नारवज्रे च शक्तिं चिक्षेप सोमसुरः ॥ तामप्यस्मादिधा चक्रे चक्रेणाभिमुखं वाग
जान् ॥ ११ ॥ कोपाघातो निशुंभो धूलं जग्राह दानवः ॥ आयान्तं मुखे पाते
न देवी तच्चाप्यचूरायत् ॥ १२ ॥ आविष्माथ गदां सोऽपि चिक्षेप चंडिकां प्रति ॥ ता
पि देव्या विश्रुते न भिन्ना भस्मत्वमागता ॥ १३ ॥ ततः परं श्रुत्वा तमाया नंदे तपुं
गवम् ॥ आह त्वदेवी वागो घोरपातय न भूतले ॥ १४ ॥ तस्मिन्निपति ते भूमौ नि
शुंभो भूमविक्रमे ॥ धानयती वसं कुहूः प्रययौ हनुमे विकाम् ॥ १५ ॥ सारथस्थस्तथा ॥ ३९ ॥

त्पुत्रैर्गृहीतपरमायुर्वैः ॥ भुजैरष्टाभिरनुलैर्वापाशैश्च भूतैः ॥ १६ ॥ तमाया
नंतसमालोक्य देवी शंखमवाहयत् ॥ आशब्दे चापि धनुश्चकारा नीवदुःसहम् ॥ १७ ॥
॥ पूरयामास ककुभो निजघटास्वनेन च ॥ समस्तदेवसैन्यानां ते जो वधविधायि
नां ॥ १८ ॥ ततः सिंहो महानादैस्मानिते भमहामदेः ॥ पूरयामास गगने गोलथो
पदिशोदशः ॥ १९ ॥ ततः काली समुत्पत्य गगने क्षममनाऽयत् ॥ कराभ्यां त
निनादेन प्राकृतास्तेजोहिताः ॥ २० ॥ अष्टादहा समशिवेशिवदूती चकार ह ॥
तैः सहैरसुरास्त्रेषु शुंभः कोपे पांयथौ ॥ २१ ॥ दुरात्मनि हृतिष्ठेति ब्याजहारो वि
कायदा ॥ तदा जयेत्यभिहितं देवैराकाशस्थितौ ॥ २२ ॥ शुंभेनागत्या शक्ति
र्मुक्ता ज्वालानिभी चरणा ॥ आयोतिर्वाहिरूढा भासानिरस्ता महोत्कया ॥ २३ ॥ सिं

हुनादेन शुभस्यमात्रे लोकत्रयानरम् ॥ निर्धर्तनिः स्वनोद्योगे जितवानवनिपते
 ॥ ३२ ॥ २४ ॥ शुभमुक्तां छरादेवी शुभस्तनप्रहितां छरात् ॥ चिद्वदस्वशरैरुग्रैः शत
 शोथसहस्रशः ॥ २५ ॥ नतः सा चेंडिका कुद्राश्रलेनाभिजघानतम् ॥ सतदाभि
 हतोभूमोमूर्ध्नि तोषिपपातह ॥ २६ ॥ ततोनिशुभः संप्राप्य चेतनामातकामुकैः
 आजघानशरैर्देवीं काली केशरिगांतथा ॥ २७ ॥ पुनश्च कृत्वा बाहुना मयुतंद
 नुजेश्वरः ॥ चकायुधेन दितिजश्चादयामास चेंडिकाम् ॥ २८ ॥ ततो भगवती कु
 द्रादुर्गोदुर्गोर्तिनाशिनी ॥ चिद्वदतामिचक्रातिस्वशरैः सायकोश्चतारः ॥ २९ ॥
 ॥ ततोनिशुभो वेगेन गदामादाय चेंडिकाम् ॥ अभ्यधावत वेहन्तुं देवसेनासमा
 वृतः ॥ ३० ॥ तस्यापतनत्वा सुगदां चिद्वदचेंडिकाम् ॥ खड्गेन शितधारोरास ॥ ३१ ॥

चशूलं समाददे ॥ ३१ ॥ शूलहस्तं समायाज्जे निशुभं भगवद्वन्दम् ॥ तदि विष्वाध
 श्लेगा विद्वेन चेंडिका ॥ ३२ ॥ भिन्नस्तप्तशूलेन हृदयान्निस्तनोपरः ॥ महाबलो
 महावीर्यो लिखेति पुरुषो वदन् ॥ ३३ ॥ तस्य निष्क्रामतो देवी प्रहस्य स्वनवनतः ॥ शि
 रश्चिद्वदरवड्गेन ततो सा वपतद्वि ॥ ३४ ॥ नतः सिंहश्चरवाद्यो गेदन् युक्षसाशिरो
 धरान् ॥ असुरास्तान् स्तथा काली शिवदूती तथा परान् ॥ ३५ ॥ कोमारी शक्तिनि
 भिन्नाः केचिन्ने शुभे हसुराः ॥ वस्त्राणीमंत्रपूजे भक्तो यनाये निराकृताः ॥ ३६ ॥
 माहेश्वी त्रिशूलेन भिन्नाः पितृस्तथा परे ॥ वाराही तुराडघाटेन केचिच्चूर्णिक
 ता भुवि ॥ ३७ ॥ रवराड्खाड् च चक्रैरावैस्त्रयादानवाकृताः ॥ वज्रैरावैर्द्वौ हस्ता
 ग्रविमुक्तेन तथा परे ॥ ३८ ॥ केचिदिने सुरसुरा केचिन्नयामहाह्वान् ॥ भक्षिता

आपरे कालीशिवदूनी मृगाधिपैः ॥ ३५ ॥ इति श्रीमा० सा० निशुंभवधः ॥ ५ ॥ न
 ॥ ३३ ॥ विरुवाचः ॥ निशुंभं निरुनेष्टुभा नरं पाशासेमितम् ॥ इयमानेवले चैव शुंभः कु
 शो व्रीहच ॥ १ ॥ वलावले पादुये त्वन्मादुर्गे विगमावह ॥ अन्यासां वलमश्रित्य
 शुद्धमेवातिमानिनी ॥ २ ॥ देवुवाच ॥ एकैवाहं नगस्य त्रिदिनीया काममापरा ॥ प
 शेनो दुष्टमयेव विज्ञोत्तोमदिभूतयः ॥ ३ ॥ ततः समस्तात्तादेवो ब्रह्माणि प्रमुखा
 लयम् ॥ तस्या देवास्तनो जगुरे कैवासीतदो विका ॥ ४ ॥ देवुवाच अहं विश्व
 त्पावदु भिरिरुहैर्यदा स्थिता ॥ तत्संहतं भये कैवलिष्ठा म्याने स्थिरो भव ॥ ५ ॥
 ऋषिरुवाच ॥ ततः प्रवृत्ते युद्धं देवाः शुंभस्य चोभयोः ॥ इषतां सर्वदेवानां
 मुराणां च दारुणम् ॥ ६ ॥ शरवर्षैः शितैः शस्त्रैस्तथास्त्रैश्च दारुणैः ॥ तयो युद्धम् ॥ ३३ ॥
 भूद्वयः सर्वलोकभयंकरम् ॥ ७ ॥ दिव्या रापस्त्राणि शतशो मुमुचेयान्यथा विका ॥ व

भंसतानि दैत्येन्दुस्तत्प्रतीया तकात्तभिः ॥ ८ ॥ मुक्तानितेन चास्त्राणि दिव्या
 निपरमेशा ॥ ९ ॥ भजन्तो लये वोग्रहंकारो चारणादिभिः ॥ ५ ॥ ततः शरशनेद
 वोमा द्वादयतसो मुरः ॥ सापितकुपिता देवीनां देवीधनुश्चिद्वेदचेयुभिः ॥
 १० ॥ द्विजेधनुर्विदे स्येन्दुस्तथा शक्तिमथाददे ॥ चिद्वेददेवी चक्रेणानाम
 प्यसकले स्थिताम् ॥ ११ ॥ ततः तद्गुमुपादाय शतचेदुं च भानुमन् ॥ अभधाव
 तदा देविदेत्यानामधिपेश्वरः ॥ १२ ॥ तस्यापतत एवाधुवद्गं चिद्वेदचेदिकाम्
 ॥ धनुर्मुक्तैः शितैर्वीरैः शर्मकाकैरामलम् ॥ १३ ॥ तताश्च सजदा देव्याश्चि
 जधना विशारधिः ॥ जयाहमुद्गुरंधोरेमं विकानिधनो घतः ॥ १४ ॥ चिद्वेदापतत
 तस्य मुद्गरं निशितैः शरैः ॥ तथापि सोभधावनो मुवि मुद्यम्पवेगवान् ॥ १५ ॥
 ममुष्णिपातयामास हृदये दैत्यपुंगवः ॥ देवास्तं चापि सा देवी तलेनोरस्पता ॥

॥३४॥ यत् ॥१६॥ तलप्रहराभिहतो निपतमाहितले ॥ सदैवराजःसहसापु
 नरेवतथोत्थितः ॥ उत्पन्नचप्रगृह्योच्चैर्देवींगवानमास्थितः ॥१७॥ तत्रापिमा
 निराधारायुधैतेनचैडिकाः ॥ नियुद्धंवेतदादैवश्चाण्डिकाचपरस्परम् ॥
 १८॥ चक्रैः प्रथमंयुद्धंनिविस्मयकारकम् ॥ नतो नियुद्धंशुचिरंकृत्वातेनो
 विकासह ॥१९॥ उत्पन्नध्रामयामासविक्षेपधराणीतले ॥ सक्षिप्रोधराणीञ्चा
 ण्मुष्टिमुष्टमवेगितः ॥२०॥ अभ्यधावतदुष्टात्माचैडिकानिधनेद्रया ॥ त
 मायानेततोदेवीसर्वदैवजनेधरम् ॥२१॥ जगत्पातयामासभित्वाश्वलेन
 वक्षसि ॥ सगताः सुपमानोर्वादेवीशूलाग्रविक्षतः ॥२२॥ चालयन्सकलां ॥३४॥
 पृथ्वीसाध्विदिमोसपर्वनाम् ॥ ततः प्रसन्नमविलहतेतस्मिन्दुरात्म

॥२३॥ जगत्स्वाध्यामतिवापनिर्मलेचाभवन्नभः ॥ उत्पन्नमेघासिन्का
 येप्राणासंलेशमेययुः ॥२४॥ सरिनोमार्गवाहिन्यस्तथासंस्तत्रपाजिते ॥ ततो
 देवगणाः सर्वैर्हवीर्निर्भरमानसाः ॥२५॥ बभूवुर्निहतेतस्मिन्नगंधर्वातलितेन
 युः ॥ अवादयन्सथैवात्मेनरुतुश्चासंगराः ॥२६॥ ववुःपुरापास्तथावा
 ताः सुप्रभोभूद्विवाकरः ॥ जञ्जलुश्चाग्नयशान्ताः शोतादिग्ननितः स्व
 नाः ॥२७॥ इति श्रीमार्कंडेयपुराणोत्तमोऽर्धे केमनन्तरदेवीमहात्म्येऽष्टमोऽध्यायः
 नामदशमाऽध्यायः ॥१०॥ अथिहवाच ॥ देव्याहतेतत्रमहासुरेन्दुसेनाः सुरा
 वहिपुरोगस्ताम् ॥ कान्तायनीतुष्टुवरिष्ठलाभादिकाशिवकात्रिकाशिताशा
 ॥१॥ देविप्रपन्नार्तिहरेप्रसीदप्रसीदमातर्गतोखिलस्य ॥ प्रसीदविश्वेश्वरिणा
 हिविश्वंत्वमीश्वरिदेविद्याचरम् ॥२॥ आधारभूताजगत्सर्वमेकामहीस्व

रूपेणयतः स्थितासि ॥ आपोस्वरूपस्थितया त्वयेन दाषायते रुतममलं घ्नवोर्ये
 ॥ ३ ॥ त्वं वैष्णवो शाक्तिरनेतवोर्ये विश्वरूपबीजं परमासिमाया ॥ संमोहितं दे
 ॥ ३५ ॥ विसमस्तमेतत्त्वै प्रसन्ना भुवि मुक्तिहेतु ॥ ४ ॥ विद्याः समस्तास्तव देवि भेदाः
 स्त्रियं समस्ताः सकला जगत्सु ॥ त्वयैकया पूरितमेव येन त्काने स्तुतिः स्तव्यपरा
 परोक्तिः ॥ ५ ॥ सर्वभूतयदा देवि स्वर्गमुक्तिप्रदायिनी ॥ त्वं स्तुता स्तुतये का वा भ
 वन्नुपरमोक्तयः ॥ ६ ॥ सर्वेस्पृष्टरूपेणा जनस्पृहसंस्थिते ॥ स्वर्गापवर्गा दे
 देवि नारायणानमोस्तुते ॥ ७ ॥ कलाकायादिरूपेणापरिणामप्रदायिनी ॥ ३५ ॥
 विश्वेस्वोपरतो शक्तेना ॥ ८ ॥ सर्वमंगलमंगल्येशिवे सर्वार्थसाधिके ॥ शर
 णे प्रवर्तते गौरिना ॥ ९ ॥ स्थितिस्थिति विनाशानां शक्तिभूते सनातनि ॥ गुराणा

श्रये गुरामयेना ॥ १० ॥ शरणागतदोनार्तिपराणापरायणो ॥ सर्वस्मार्तिहरे दे
 विना ॥ ११ ॥ हंसयुक्तविमानस्ये ब्रह्मणीरूपधारिणी ॥ कौशाभः क्षरिके देवीना ॥
 ॥ १२ ॥ त्रिशूलचैद्राहिधरे महावृषभवाहिनी ॥ माहे श्वरी स्वरूपेणा ना ॥ १३
 ॥ मयूरकुटुम्बे महाशक्तिधरे नघे ॥ कौमारीरूपसंस्थानेना ॥ १४ ॥ शंखचक्रगदा
 शार्ङ्गहस्तपरमायुधे ॥ प्रसीद वैष्णवीरूपेना ॥ १५ ॥ गृहीतो गुमहा चक्रदंष्ट्रो
 धृतवस्तुधरे ॥ वराहरूपिणी शिविना ॥ १६ ॥ नृसिंहरूपेणो ग्रेणा हनुदे त्पान्क
 तोद्यमे ॥ त्रैलोक्यवाहसहितेना ॥ १७ ॥ किरीटनिमहावज्रे सहस्रनयनो
 ॥ ज्वले ॥ वज्रप्राणाहरे चैन्दुना ॥ १८ ॥ शिवद्वीप्स्वरूपेणा हतदैत्यमहावले ॥
 घोररूपे महारावे ना ॥ १९ ॥ दंष्ट्राकरालवदने शिरोमालाविभूषणो ॥ चामु
 उमुराडमथनेना ॥ २० ॥ लक्ष्मीलज्जे महाविघ्ने श्रेष्ठे पुष्टिखधे प्रवे ॥ महारा

विमहाविधेना० ॥२१॥ मेघेस्वरस्वनिवोभूतिवाभवितामसि ॥ नियतेत्वेप्र
 ॥३६॥ सीदेशेना० ॥२२॥ सर्वस्वरूपेसर्वेशेसर्वशक्तिसमन्विते ॥ भयेभ्यः आहिने
 देवीदुर्गेदेविनमोस्तुते ॥२३॥ एतन्नेवदनेसौ भेलोचनत्रयभूयितम् ॥ पातुनः
 सर्वभीतिभ्यः कात्यायनिनमोस्तुते ॥२४॥ ज्वालाकरालवदनेमशेषासुरसूद
 नम् ॥ विश्वलंपातुनोभीनेभट्टिकालिनमोस्तुते ॥२५॥ हिनस्तिदेत्यनेजोसि
 स्तनेनापूर्वयाजगत् ॥ साघंटापातुनोदेविपापेभ्यो नः सुतानिचः ॥२६॥ असुरा
 सृग्वसापंकचर्चितस्तेकोज्वलेः ॥ शुभायरवद्रोभवतुचैडिकेज्ज्वनतावयम्
 ॥२७॥ रोगानशोयानपहंसितुष्टानुकमान्सकलानभीष्टान् ॥ तामाशितानान् ॥३६॥
 विपन्नारोगान्त्वामाशितास्वाश्रयतांप्रयान्ति ॥२८॥ एतत्कृतंयत्कदनंत्वया

३
 अधर्मद्विषादेविमहासुराणां ॥ रूपैरेकैर्वहुधात्मसूनिर्कृत्वाविकेतन्प्र
 करोतिकात्या ॥२९॥ विद्यासुशस्त्रेषुविवेकदीपेष्वधेषुवाकोषुकातदस्या ॥ म
 मत्वागतेतिमहाधकारेविश्रामयेत्येतदतोवतिश्वम् ॥३०॥ रक्षोसियत्रोग्रवि
 याश्चनागायत्रारयोदस्युबलानियत्र ॥ कामानूलीयत्रतथाविमध्येतत्रस्थि
 तात्वंपरिपासिविश्वम् ॥३१॥ विश्वेश्वरित्वंपरिपासिविश्वं विश्वामिका
 धारयसीतिविश्वम् ॥ विश्वेशवेष्टाभवतीभवतीविश्वाश्रयायेत्वयिभक्तिनम्रा
 ॥३२॥ देविप्रसीदपीरपालयनोरिभीनेर्नित्यंयथासुरवधादधुनैवसद्यः ॥ पा
 पानिसर्वजगतांप्रशमनयाशुउत्पातयाकजनिताश्चमहोपसर्गात् ॥३३॥
 प्रगतानांप्रसीदत्वंदेविविश्वार्तिहारिणि ॥ त्रैलोक्यवासिनामीदृशलोका

नो वरदा भव ॥ ३४ ॥ देवुवाच ॥ वरदाहं सुरगणावां यन्मनसे कथं ॥ नंदरा
 धप्रयच्छामि जगतामुपकारकम् ॥ ३५ ॥ देवा उचुः ॥ सर्वो वाचा प्रशमनं वै लोके
 ॥ ३६ ॥ सा खिलेश्वरी ॥ एवमेव त्वया कार्यं मस्मद्वै विनाशनम् ॥ ३६ ॥ देवुवाच ॥
 वैवस्वतं तरे प्राप्ते अष्टाविंशति मेयुगे ॥ शुभो निशुं भश्चैवा न्यावुत्पस्यंते महासु
 रौ ॥ ३७ ॥ नंदरा पश्येह ताता यशोदागमं संभवा ॥ नतलो नाशयिष्यामि विंध्या च
 लनिवासिनी ॥ ३८ ॥ पुनरप्यतिरोदुगा हूपेण दधिर्वीतले ॥ अवतीर्येह नि
 थ्यामि वै प्रचितो मुदा नवान् ॥ ३९ ॥ भक्षयंत्वाश्च तावुग्रा चैष तितामहासु
 रान् ॥ रत्नादन्ता भविष्यन्ति द्वाडिमीकुसुमेपमाः ॥ ४० ॥ ततो मां देवताः ॥ ४१ ॥
 स्वर्गमर्त्यलोके च मानवाः ॥ सुवन्तेषां हरिष्यंति सततं रत्नदेनिकाम् ॥ ४२ ॥

भूयश्च शतवार्षिक्यामना वृद्ध्यामनं भसि ॥ मुनिभिः संस्तुता भूमौ संभवि
 थ्याम्यपोनिजा ॥ ४३ ॥ नतः शतेनैवारांति शिष्यामियन्मुनिन् ॥ कीर्तयि
 ष्यन्ति मनुजाः शताक्षीमिति मीततः ॥ ४४ ॥ ततो हमाखिलं लोकमात्मदेहस
 मुद्रवैः ॥ भरीष्यामि सुराः शाकैरापुष्टैः प्राणाधारकैः ॥ ४५ ॥ साकं भरीति वि
 रव्यान्तं दयायाः स्याम्यहं भुवि ॥ तत्रैव चाधिष्यामि दुर्गमारवं महासुरम् ॥ ४६ ॥
 ॥ दुर्गा देवीति विरव्यान्तं न मे नाम भविष्यति ॥ पुनश्चाहं यदा भीमं रूपं कृत्वा हि
 माचले ॥ ४७ ॥ रक्षांसि भक्षयिष्यामि मुनीनां वाराकाराणां ॥ तदा मां
 मुनयः सर्वे स्तोयन्त्यानमुमूर्त्यः ॥ ४८ ॥ भीमा देवीति विरव्यान्तं न मे नाम भ
 विष्यति ॥ यदा रुणाख्ये लोके महाबाधो करिष्यति ॥ ४९ ॥ तदा हं भ्रा

मरुपंकुत्तासंख्येयवटपदम् ॥ त्रैलोक्यस्पर्हितार्थवधिष्यामिमहासुर
 मु ॥ ४९ ॥ भामरीतिचमालोकेस्तदास्तोत्र्यंतिसर्वतः ॥ इत्थंयदायदाबाधा
 ॥ ३८ ॥ दानवोत्थाभविष्यति ॥ ५० ॥ तदातदावतिर्याहंकरिष्याम्यसिंक्षयम् ॥
 ५१ ॥ इतिमा० नारायणीस्तुतिर्नामैकादशोऽध्यायः ॥ ११ ॥ देवुवाच
 ॥ एभिः सवैश्वमांनित्यंस्तोत्र्यतेयः समाहितः ॥ तस्याहंसकलावाधांश
 मयिष्याम्यसंशयम् ॥ १ ॥ मधुकैटभनाशं चमहिषासुरघातनम् ॥ की
 तयिष्यंतियेतद्वद्वयं शुंभनिशुंभयोः ॥ २ ॥ अष्टम्योचं वतु दशानवम्या
 चैकचेतसः ॥ श्रोत्र्यंतिचैवयेभक्त्यामममाहात्म्यमुत्तमम् ॥ ३ ॥ नतं ॥ ३८ ॥
 आदुम्कृतैर्किंचिदुम्कृतोत्थानवापदः ॥ भविष्यतिनदारिद्र्येनचैवेष्टवि

योजनम् ॥ ४ ॥ शत्रुतो नभयंतस्यदसुनौवानराजतः ॥ नशस्त्रानलतोयो
 घातकदाचित्संभविष्यति ॥ ५ ॥ तस्मान्ममैतन्माहात्म्यं पठित्वं समाहितैः ॥
 श्रोतव्यं पठितव्यं च परं स्वस्त्ययनं महत् ॥ ६ ॥ उपसर्गानशेषांश्च महामारिस
 मुद्रवान् ॥ तथा विविधमुत्पातं महात्म्यं शमयेन्मम ॥ ७ ॥ यत्रैतत्पठ्यते स
 मृद्धिं त्वमायतने ममः ॥ सदानतद्विभोक्षामिसा चिधंतत्रमेस्थितं ॥ ८ ॥
 बलिप्रदाने पूजायामग्निकार्यं महात्सवे ॥ सर्वं ममैतच्चरितमुच्चार्य श्राव्यमेव च
 ॥ ९ ॥ जानता जानता वापि बलिपूजां तथा कृतां ॥ प्रतीक्षिष्याम्यहं शीत्यावृहि
 होमं तथा कृतं ॥ १० ॥ शरत्काले महापूजा क्रियते पाचवार्षिकी ॥ तस्याममै
 तन्माहात्म्यं श्रुत्वा भक्ति समन्वितः ॥ ११ ॥ सर्ववाधा विनिर्मुक्तो धनधान्य

सुताचितः ॥ मनुष्यामत्यसादेनभविष्यतिनसंशयः ॥ १२ ॥ श्रुत्वाममैतन्मा
 हात्स्यतथाचेत्ययः शुभाः ॥ पराक्रमंचयुद्धेषुजायतेनिर्भयापुमान् ॥ १३ ॥
 रिपवः संक्षयंयातिकल्याणांचोपपद्यते ॥ नंदनेचकुलंपुंसामाहात्स्यमम
 श्वरावतां ॥ १४ ॥ शान्तिकर्मणि सर्वत्र तथा दुःस्वप्नदर्शनं ॥ ग्रहपीडसुचोग्रा
 सुमाहात्स्यशुश्रायान्मम ॥ १५ ॥ उपसर्गं शमयंतिग्रहपीडाश्चदाहणा
 ॥ दुःस्वप्नंच भिर्दृष्टं सुस्वप्नमुपनायते ॥ १६ ॥ बालग्रहाभिभूतानां बाला
 नोशान्तिकारकं ॥ संघातभेदैच नृणां मेवोकारणमुत्तमं ॥ १७ ॥ दुर्दृष्टानां
 मयारावलाहविकारं परं ॥ रक्षोभूतापिशाचानां पठनादेव नाशनं ॥ १८ ॥ ॥ ३९ ॥
 सर्वममैतन्माहात्स्यममसन्निविकारकं ॥ पशुपुष्पाघ्रघ्नपञ्चगंधदीपैस्त

पोतमेः ॥ १९ ॥ विप्रारांभोजनैर्होमैः प्रोक्षणाद्यैरुनिशं ॥ अन्यैश्च विवि
 धैर्भोगैः प्रदानैर्वत्सराया ॥ २० ॥ प्रीतिमैक्रियते चास्मिन् कदुच्चरितेश्च
 ते ॥ श्रुतं हरति पापानोत्तधारोपप्रयच्छति ॥ २१ ॥ रक्षां करोति भूतभोज
 नानां कीर्तनं मम ॥ युद्धेषु चरितं यमेदुष्टदैन्यनिवहतां ॥ २२ ॥ तस्मिन् श्रु
 तवैरिक्तनभयं पुंसानजायते ॥ युष्माभिः स्तुतयोयाश्च याश्च ब्रह्मादिभिः कृ
 ताः ॥ २३ ॥ ब्रह्मणा च कृतास्तास्तु प्रयच्छंतु भूमामतिं ॥ अरण्यप्रान्तेनापि
 द्वावाग्निपरिवारितः ॥ २४ ॥ दसुभिर्विहृतः शून्येऽह्नौ वापि शत्रुभिः ॥ सिं
 हव्याद्यानुयातो वा वने वा वनहस्तिभिः ॥ २५ ॥ राजा कुट्टेन वा जम्बीवधो बंध
 गतोऽपि वा ॥ आधारीतो वा वतिनस्थितः पोते महारोवे ॥ २६ ॥ पतन्मुनापि श

स्त्रेसुसंग्रामेभृशदारुणो ॥ सर्वावायासुघोरासुवेदनाभ्यदितीपिवा ॥ २७ ॥
 ॥ ४० ॥ स्मरन्ममैतच्चरितं नरो मुच्येत संकटात् ॥ मम प्रभावानि हायादस्य वो वैरिणास्त
 था ॥ २८ ॥ दूरा देवपत्न्या यं ते स्मरन् श्रितं मम ॥ अविर्वाच ॥ इत्युक्त्वा सा भ
 गवतो चरिण्डकाचराडविक्रमा ॥ २९ ॥ पश्यता मे कदेवानां तत्रैवांतरधीयत ॥ ते
 पि देवानि गतं का स्वाधिकारा नृयथापुग ॥ ३० ॥ यत्तु भागभुजः सर्वे च कुर्विनिह
 तारयः ॥ देव्याश्च देवानि हने शुभे देवी पौयुधि ॥ ३१ ॥ जगद्धिष्णुं सिनितस्मि
 न्महोये तुलविक्रमे ॥ निशुं भेच महावीर्येशो वाः पातालमाययुः ॥ ३२ ॥ एवं
 भगवतो देवी सा निष्ठापि पुनः पुनः ॥ संभूय कुरुते भूपजगतः परिपालनैः ॥ ४० ॥
 तयैतन्मोक्षते विश्वे सैव विभं प्रसूयते ॥ सा याचिता च विज्ञानं तुष्टा अहिं प्रयच्छति

॥ ३४ ॥ व्याप्तं तयैतत्सकलं ब्रह्माराडमनुजेश्वर ॥ महाकात्यामहाकाली महामारी
 स्वरूपया ॥ ३५ ॥ सैव काले महामारी सैव सृष्टिर्भवता जा ॥ स्थितिं करोति भूतानां
 सैव काले सनातनी ॥ ३६ ॥ भवकाले नृणां सैव लक्ष्मीरुद्दिप्रदायते ॥ सैवाभा
 वे प्रथालक्ष्मीर्विनाशायोपजायते ॥ ३७ ॥ सुनासं पूजिता पुष्पैश्च पूगंधादिभिस्तथा
 ॥ ददालो वितं पुत्राश्च मतिं धर्मं तथा शुभां ॥ ३८ ॥ इति ० देवीवाक्यं नाम द्वादशः ॥
 ॥ १२ ॥ अविर्वाच ॥ सतते कथितं भूपदेवी माहात्म्यभुनक्तु ॥ एवं प्रभावासा देवीयये
 देधार्यते जगत् ॥ १ ॥ विद्यातथैव क्रियते भगवद्धिष्णुमायया ॥ नयान्मेव वैश्व
 तथैवाप्ते विरेकिनः ॥ २ ॥ माह्यं ते मोहिताश्चैव मोहमेव्यं निचापरे ॥ नामुपैहि महाराज
 शरणां परमेश्वरी ॥ ३ ॥ आराधिता सैव नृणां भोगस्वर्गापवर्गदा ॥ मार्कंडेय उवाच ॥

इति तत्त्ववचः श्रुत्वा सुरथः सनराधिप ॥ ४ ॥ प्रणिपत्य महाभागं तच्छिष्यं संशितव्रतं ॥
 ४१ ॥ निर्विस्मयेति मम त्वेन राज्यापहरणं न च ॥ ५ ॥ जगाम स घनपते स च वैशंपै महामुने ॥
 संदर्शनार्थं मया यात दीपुनिन संस्थितः ॥ ६ ॥ स च वैशंपत्यपस्तेपे देवीसूक्तं पठेजप
 न ॥ तौ तस्मिन् पुनिने देव्याः कृत्वा मूर्तिं महीमयीं ॥ ७ ॥ अहं गच्छेत्तु तस्याः
 पुष्पधूपाग्निर्पराः ॥ निराहारौ यताहारौ तन्मनस्को समाहितौ ॥ ८ ॥ ददतु लोव
 लिं चैव निजगात्रा सुगुक्षितं ॥ एवं समा राधयतो स्त्रिभिर्वैर्यतात्मनोः ॥ ९ ॥ परि
 तुष्टा जगद्ग्रावी प्रत्यक्षं प्राह चंडिका ॥ देवुवाच ॥ यत्प्रार्थने त्वया भूपत्यया च
 कृतं नंदन ॥ १० ॥ मनस्तत्प्रार्थनां सर्वं परितुष्टा ददामि तत् ॥ मार्कण्डेय उवा
 च ॥ न तो ब्रूवेत्तपो राज्ञ्यमविभ्रंश्य न्यजन्मनि ॥ ११ ॥ अत्रैव च निजं राज्ञ्यं हतशत्रुबलेन ॥ ४१ ॥

लान् ॥ सोऽपि वैशंपत्यतो ज्ञानं वदने निर्विस्मयमानसः ॥ १२ ॥ ममेत्यहमिति प्राज्ञः सं
 गविच्युतिकारकं ॥ देवुवाच ॥ स्वत्प्रेरहो भिर्नृपते स्वराज्यं प्राप्स्यते भवान् ॥
 १३ ॥ रुत्वारिपूतस्त्वलिप्तं तव नवमविष्यति ॥ मृतश्च भूयः संप्राप्य जन्म देवादिब
 स्वनः ॥ १४ ॥ सावर्णिको मनुर्नाम भवान् भुवि भविष्यति ॥ वैशंपत्यं त्वया यश्च
 वरोऽस्मनो भिवांश्चितः ॥ १५ ॥ तं प्रयच्छामि संसिद्धौ तव ज्ञानं भविष्यति ॥ मा
 र्कण्डेय उवाच ॥ इति दत्त्वा तयोर्देवी यथाभिलिखिते वरं ॥ १६ ॥ बभूवो तर्हि तास
 यो भक्त्या ताभ्यामभिवृता ॥ एवं देव्या वरं लब्ध्वा सुरथः क्षमिष्ये भः ॥ १७ ॥ सू
 र्याजन्मसमाममासा यसावर्णिर्भवितामनुः सावर्णिर्भवितामनुः ॥ १८ ॥ इति
 श्री० दे० सुरथवैशंपत्योर्वरप्रदानं नाम त्रयोदशोऽध्यायः ॥ १३ ॥ शु

25

20

15

10

5

0

CMS

5

10

15

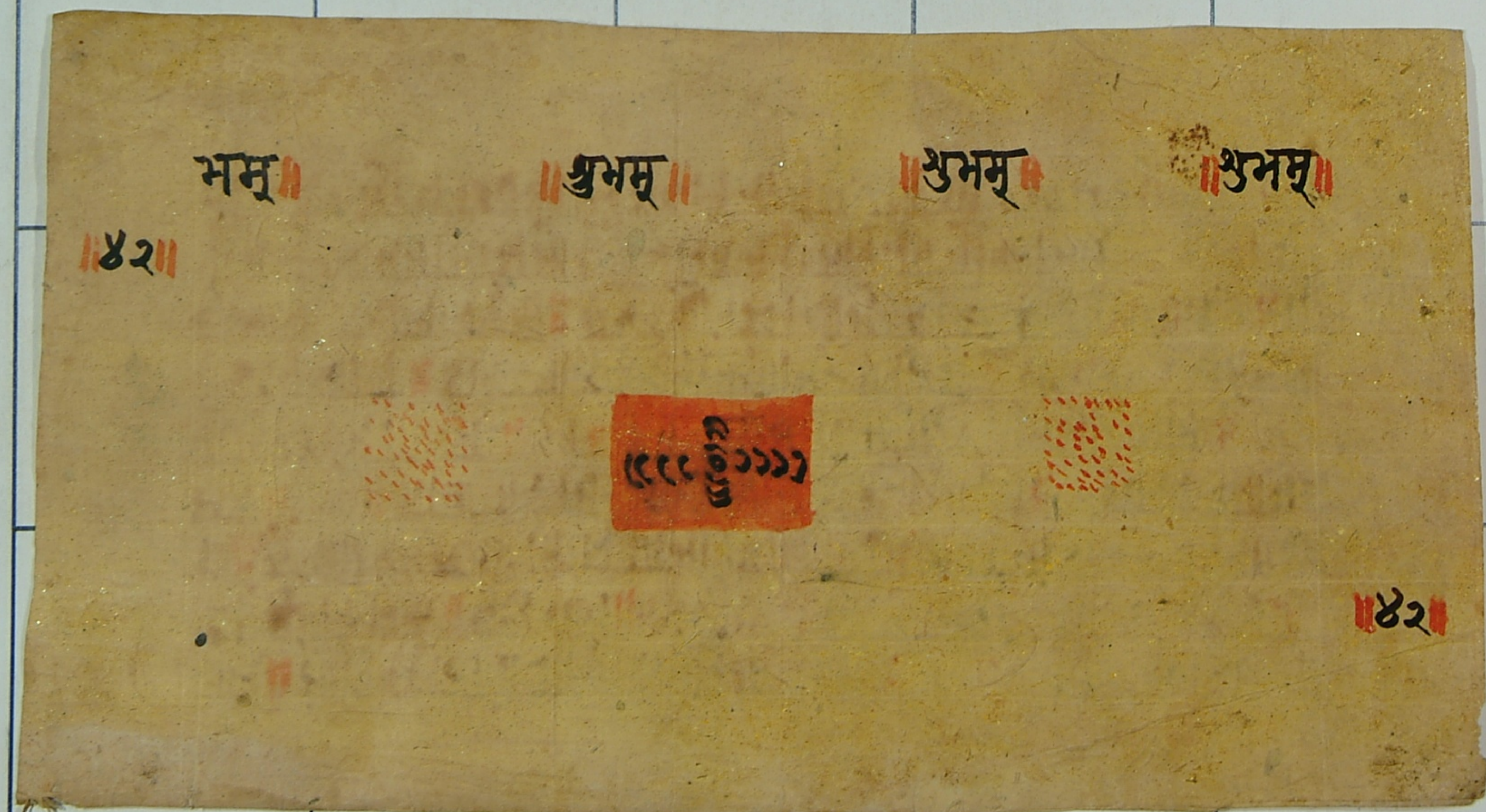
20

25

30

35

40

भम्

शुभम्

शुभम्

शुभम्

४२

॥ ॐ ॥

४२